

## Het strafregister in België

Lieven Dupont\*

Daniel M. Moons\*\*

### Overzicht

#### INLEIDING

##### § 1. DE OORSPRONG VAN DE STRAFREGISTERS IN BELGIË

- A. Het strafregister van de griffies
- B. Het ontstaan van het gemeentelijk strafregister
- C. Het ontstaan van het centraal strafregister

##### § 2. HET CENTRAAL STRAFREGISTER

- A. Juridische grondslag
- B. Organisatie en werking
  - 1. Organisatiestructuur, 2. Informatieverwerving, 3. Informatieverwerking
- C. Beslissingen die in het centraal strafregister geregistreerd worden
- D. De uittreksels uit het centraal strafregister
  - 1. Personen en instanties waaraan uittreksels mogen afgeleverd worden, 2. Algemene regels betreffende de vermeldingen die in de uittreksels opgenomen worden
- E. Bijzondere regeling m.b.t. het strafregister in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
  - 1. Beslissingen die geregistreerd worden in het centraal strafregister, 2. De mededeling van de geregistreerde beslissingen

##### § 3. HET GEMEENTELIJK STRAFREGISTER

- A. Juridische grondslag
- B. Organisatie en werking
  - 1. De verantwoordelijkheid voor het bijhouden van het gemeentelijk strafregister,
  - 2. Informatieverwerving, 3. Informatieverwerking
- C. Beslissingen die in het gemeentelijk strafregister geregistreerd worden
- D. Informatieve functies van het gemeentelijk strafregister
  - 1. Het inlichtingenbulletin, 2. De getuigschriften van goed zedelijk gedrag, 3. De staat van veroordelingen

##### § 4. DE BEWIJSWAARDE VAN DE UITTREKSELS UIT HET STRAFREGISTER

##### § 5. ENKELE PROBLEMATISCHE ASPECTEN VAN HET SYSTEEM VAN STRAFREGISTERS IN BELGIË

\* Docent aan de KU Leuven.

\*\* Advokaat te Brussel – Assistent UFSAL.

De auteurs danken van harte Juffrouw Els Lambrecht voor haar bronnenstudie, die het voetnotenapparaat van dit artikel overvloedig gespijzigd heeft. Zij danken tevens de diensten van het Centraal Strafregister bij het Ministerie van Justitie en de Heer Van Eylen, bijzonder agent van de gemeentelijke politie te Leuven, voor hun kostbare inlichtingen.

## Inleiding

1. Alhoewel alles er voor pleit de thematiek van het strafregister problematiserend en opiniërend te benaderen, heeft voorliggend artikel een overwegend beschrijvend karakter. Het is een poging tot synthese van de fragmentarisch verspreide en voor velen moeilijk toegankelijke informatie m.b.t. de oorsprong, de organisatie en de werking van het strafregister in België. De keuze van deze benaderingswijze berust op de overtuiging dat een discussie over problemen die nauw verbonden zijn met het huidig stelsel van strafregister, zoals o.m.: de gerechtelijke voorlichting in het kader van vervolgings- en straftoematingsbeslissingen, de resocialisatiekansen van veroordeelden, en de bescherming van het privéleven tegen willekeurig gebruik van negatieve informatie, slechts zinvol kan plaatsvinden op grond van voldoende kennis m.b.t. het bestaande systeem. Het merkwaardige feit, dat slechts weinigen een *globaal* zicht hebben op een voor velen zo belangrijke materie als het strafregister, kan verklaard worden vanuit een leemte terzake in de literatuur. Het is de bedoeling om met dit artikel deze leemte enigszins op te vullen.

### § 1. De oorsprong van de strafregisters in België

2. De uitdrukking: 'het' strafregister is in zoverre misleidend, dat daarmee ten onrechte gesuggereerd wordt dat er in België slechts één soort van strafregister bestaat. In feite bestaan er drie soorten strafregisters, die historisch op een ander ogenblik zijn ontstaan, die een onderling verschillende functie hebben, en die derhalve duidelijk van elkaar onderscheiden dienen te worden: het strafregister van de griffies, het gemeentelijk strafregister en het centraal strafregister. In deze paragraaf wordt in kort bestek de historische ontwikkelingsgang gereconstrueerd die geleid heeft tot het huidig stelsel van strafregister. In de daarop volgende paragrafen worden respectievelijk het centraal strafregister (§ 2) en het gemeentelijk strafregister (§ 3) beschreven, die informatie verwerken afkomstig uit de meest oorspronkelijke vorm van strafregister in België: het strafregister van de griffies.

#### *A. Het strafregister van de griffies*

3. Van oudsher heeft de behoefte bestaan om delinquenten van niet-delinquenten te onderscheiden met het oog op de preventie, de opsporing en de bestraffing van misdrijven. De meest gebruikelijke methodes om dit onderscheid zichtbaar te maken waren, tot laat in de XVIII<sup>e</sup> eeuw: het brandmerk, het op een andere wijze aanbrengen van merktekens op het lichaam van de veroordeelde, of de verminking van bepaalde lichaamsdelen.<sup>1</sup> Schriftelijke en systematische registratie van veroordelingen is een vrij recent verschijnsel.<sup>2</sup>

---

1. Voor een beknopt historisch overzicht van de ontwikkeling van het strafregister doorheen de eeuwen, zie: Lemasson, A.-Liévin, E., *Le Casier Judiciaire*, Licenciaatsthesis Criminologie, Rechtsfaculteit, Université de Liège, Luik, 1975 (gestencild).

2. De registratie van veroordelingen in het Franse rechtssysteem – waarop het Belgische systeem is gebouwd – dateert van het begin van de achttiende eeuw, zie: Lemasson, A.-Liévin, E., *op.cit.*, 5 e.v.

4. In de loop van de besprekingen die in het begin van de XIX<sup>e</sup> eeuw geleid hebben tot het Wetboek van Strafvordering (1808) werd gewezen op de nood aan een verfijnd systeem van registratie, op grond waarvan zou kunnen vastgesteld worden of iemand zich al dan niet in een staat van wettelijke herhaling bevond.<sup>3</sup> Daartoe werden in het Wetboek van Strafvordering de artikelen 600 tot 602 ingelast, onder Titel VII, Hoofdstuk I, dat als opschrift draagt: 'Bewaring van de notities van alle vonnissen', en waarvan de tekst thans luidt als volgt:

*Artikel 600:* De griffiers van de correctionele rechtbanken en van de hoven van assisen (...) zijn gehouden de naam, de voornamen, het beroep, de leeftijd en de verblijfplaats van alle tot een correctionele gevangenisstraf of tot zwaardere straf veroordeelde personen naar alfabetische orde in een bijzonder register op te schrijven; in dit register wordt beknopt notitie gehouden van elke zaak en van de veroordeling, op straffe van vijftig frank voor elk verzuim.

*Artikel 601:* Om de drie maanden zenden de griffiers op straffe van honderd frank geldboete, een afschrift van die registers aan de Minister van Justitie (...).

*Artikel 602:* De Minister van Justitie doet, in dezelfde vorm een algemeen register houden, uit die verschillende afschriften samengesteld.

5. Onder 'strafregister' werd oorspronkelijk alleen verstaan, de registers die door de griffies van de hoven en de rechtbanken overeenkomstig artikel 600 Sv. gehouden moesten worden.<sup>4</sup> Het register dat door de Minister van Justitie moest worden aangelegd had – volgens de memorie van toelichting – alleen tot doel: 'de composer la statistique exacte de tous les crimes et la statistique personnelle de tous les délinquants'.<sup>5</sup> Van een centraal strafregister was vooralsnog geen sprake.

#### *B. Het ontstaan van het gemeentelijk strafregister*

6. Reeds vanaf het begin bleek hoe ondoelmatig het strafregister van de griffies was. De gerechtelijke overheden hadden immers slechts vlot toegang tot de informatie betreffende veroordelingen die in hun rechtsgebied waren uitgesproken. Dit bood grote moeilijkheden op het ogenblik dat zij geconfronteerd werden met een verdachte of een beklaagde die mogelijks in een ander rechtsgebied was veroordeeld. Vandaar dat de behoefte zich deed gevoelen aan een systeem dat zou toelaten op een eenvoudiger wijze informatie te verkrijgen dan door overal in het land met de griffies contact op te nemen.

7. Het ei van Columbus was aan de gemeenten kennis te geven van de veroordelingen die t.a.v. hun ingezetenen waren uitgesproken; de informatie over eventuele

---

3. Bouzat, P., 'Le casier judiciaire', Encyclopédie Dalloz – Droit pénal, z.d., Deel I, nr. 1.

4. Daarenboven dient nog melding gemaakt te worden van artikel 171 van de wet van 18 juni 1869 op de gerechtelijke organisatie, volgens hetwelk in elke griffie van de rechtbank van eerste aanleg en van het hof van beroep een register moet gehouden worden, volgens alfabetische orde, van alle personen die voor de correctionele rechtbanken of het hof van assisen moeten verschijnen, met een beknopte omschrijving van hun zaak en het gevolg dat daaraan gegeven werd. Dit artikel werd inmiddels opgeheven, maar de inhoud ervan werd bijna woordelijk overgenomen in het nieuwe artikel 160 van voornoemde wet, zoals bepaald door de wet van 20 december 1957, artikel 8.

5. Hélie, F., *Traité d'instruction criminelle ou théorie du code d'instruction criminelle*, édition augmentée par J. S. G. Nypels en L. Hanssens, 3 delen, Brussel, 1863-1869, deel III, nr. 5427, blz. 804.

vroegere veroordelingen zou dan slechts moeten opgevraagd worden bij de gemeente waar de verdachte of beklaagde was ingeschreven. Op deze wijze ontstond het gemeentelijk strafregister. Het eerste spoor ervan is ouder dan dat van het algemeen of centraal strafregister. Het is terug te vinden in een omzendbrief van de Procureur des Konings te Brussel van 15 oktober 1835, gericht aan de burgemeesters van zijn arrondissement, waarin hij hen vroeg een register te houden van alle strafrechtelijke veroordelingen die hen zouden toegezonden worden.<sup>6</sup> Dit systeem werd geleidelijk aan uitgebreid over andere arrondissementen tot het algemeen verspreid was en uiteindelijk in 1853 geofficialiseerd werd (zie verder, nrs. 44 e.v.).

### *C. Het ontstaan van het centraal strafregister*

8. Het centraal strafregister is ontstaan vanuit de behoefte om alle informatie over strafrechtelijke veroordelingen te centraliseren. Een centrale databank van veroordelingen was niet alleen wenselijk met het oog op de toepassing van de wettelijke regels inzake straftoemeting, zoals deze betreffende de herhaling of de samenloop van misdrijven, maar ook met het oog op de samenstelling van de jury, de toepassing van de kieswetgeving en de wetgeving op de militie. Bij het tot stand komen van de wet van 31 mei 1888 tot invoering van de voorwaardelijke veroordeling en de voorwaardelijke invrijheidstelling in ons strafstelsel, werd de nood aan centralisatie nog sterker aanvoeld.

9. Het informatiesysteem voorzien door de artikelen 600 e.v. Sv. bleek ontoereikend te zijn in het perspectief van een centralisatie. Enerzijds werden slechts een beperkt aantal veroordelingen toegezonden aan het Ministerie van Justitie: noch de veroordelingen tot een correctionele geldboete, noch de veroordelingen tot politiestrafpen werden doorgezonden; anderzijds kon de informatieverwerking slechts langzaam gebeuren, vermits artikel 601 Sv. voorschrijft dat de griffiers slechts om de drie maanden een afschrift van hun registers aan de Minister van Justitie moeten overmaken.

Door een ministeriële omzendbrief van 31 december 1888, aangevuld door een omzendbrief van 6 december 1894 werd een nieuw informatiesysteem in het leven geroepen, waarbij de gebreken die verbonden waren aan het strafregister van de griffies, grotendeels werden weggewerkt: het centraal strafregister.<sup>7</sup> Overeenkomstig deze circulaires moesten de driemaandelijks staten, voorzien door artikel 601 Sv., vervangen worden door afzonderlijke en individuele berichten van veroordelingen. Deze berichten moesten toegezonden worden binnen de drie dagen nadat de veroordeling definitief geworden was. Dit nieuwe systeem zou aan de centrale administratie toelaten een soepel, alfabetisch bijgehouden steekkaartensysteem in te richten, dat ten dienste gesteld kon worden van de gerechtelijke en administratieve overheden, overeenkomstig desbetreffende ministeriële omzendbrieven.

6. Meer gegevens over de historische achtergronden van het gemeentelijk strafregister vindt men bij Louwage, F. E., 'De inrichting van het strafregister', Toespraak gehouden voor de Provinciale Politie-school van West-Vlaanderen (9 pp. gestencild), gepubliceerd in *De Gemeentegids*, 3<sup>o</sup> jaargang, nr. 24, april 1951.

7. Omzendbr. Min. Just. J. Lejeune van 31 december 1888, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1887-1888, 550-552, *Staatsblad*, 1889, nr. 2; Omzendbr. Min. Just. V. Begerem van 6 december 1894, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1894, 798-802.

## § 2. Het centraal strafregister

### A. Juridische grondslag

10. Het basissysteem van het centraal strafregister, zoals het thans bestaat, werd uitgewerkt door de reeds geciteerde ministeriële omzendbrieven: de omzendbrief van 31 december 1888 van de toenmalige Minister van Justitie J. Le Jeune, aangevuld door een omzendbrief van 6 december 1894 van zijn opvolger V. Begerem. Dit basissysteem werd later verfijnd door talloze andere ministeriële omzendbrieven.<sup>8</sup> De inrichting en werking van het centraal strafregister – behoudens inzake enkele uitzonderlijke materies – is noch door een wet noch door een koninklijk besluit, en zelfs niet door een ministerieel besluit geregeld. Het is quasi uitsluitend op grond van administratieve maatregelen tot stand gekomen en gereguleerd, zodat de justiciabelen – m.b.t. een voor hen zo belangrijke aangelegenheid – onvoldoende hun belangen m.b.t. de bescherming van hun privacy in een parlementaire discussie hebben kunnen articuleren.

### B. Organisatie en werking

#### 1. ORGANISATIESTRUCTUUR

11. De dienst 'centraal strafregister' is één van de negen algemene diensten van het Ministerie van Justitie. Deze dienst is ondergebracht in het hoofdgebouw van het Ministerie van Justitie, op het Poelaertplein te Brussel. De dienst is opgesplitst in twee afdelingen. De afdeling 'documentatie' is belast met de ontvangst en de verwerking van de ingebrachte informatie. De afdeling 'uitvoering' is belast met de afgifte van de uittreksels uit het centraal strafregister. In de schoot van deze laatste

8. De meeste omzendbrieven, uitgaande van het Ministerie van Justitie of betrekking hebbende op dit departement, zijn gebundeld in de reeks: *Circulaires du Ministère de la Justice – Omzendbrieven van het Ministerie van Justitie*. Deze reeks draagt als volledige titel: 'Recueil de circulaires, instructions et autres actes émanés du Ministère de la Justice ou relatifs à ce département – Verzameling van omzendbrieven, dienstvoorschriften en andere bescheiden door het Ministerie van Justitie uitgegeven of dit departement betreffende.'

Omdat hierna veelvuldig naar deze verzameling verwezen zal worden, wordt deze afgekort tot: *Circ. Min. Just.*

De belangrijkste omzendbrieven betreffende het centraal strafregister zijn:

- Omzendbr. Min. Just. J. Le Jeune van 31 dec. 1888, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1887-1888, 550-552;
- Omzendbr. Min. Just. J. Le Jeune van 10 april 1889, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1889-1890, 121-122;
- Omzendbr. Min. Just. J. Le Jeune van 3 juli 1893, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1893, 273;
- Omzendbr. Min. Just. V. Begerem van 6 december 1894, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1894, 798-802;
- Omzendbr. Min. Just. V. Begerem van 8 maart 1899, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1899-1900, 80-81;
- Omzendbr. Dir. Gen. Mativa (i.p.v. Minister) van 4 november 1938, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1938-1939, 471;
- Omzendbr. Secr. Gen. Cornil (i.p.v. Minister) van 2 februari 1960, *Circ. Min. Just.*, 3<sup>o</sup> série, 1960, 13-15;
- Omzendbr. Proc. Gen. de le Court van 8 november 1963, *Circ. Min. Just.*, 1963, 215-217;
- Omzendbr. Min. Just. A. Vranckx van 16 juli 1968, *Circ. Min. Just.*, 1968, 27;
- Omzendbr. Secr. Gen. Cornil (i.p.v. Minister) van 16 oktober 1967, *Circ. Min. Just.*, 1967, 139-141;
- Omzendbr. Min. Just. P. Wigny en Min. Binn. Zaken H. Vanderpoorten van 8 mei 1968, *Belg. Staatsblad*, 31 mei 1968, 6176-6177;
- Omzendbr. Dir. Gen. Givron van 3 december 1968, *Circ. Min. Just.*, 1968, 51-55.

afdeling bestaat een 'controlebureau' dat het nazicht doet op de af te leveren uittreksels.<sup>9</sup>

## 2. INFORMATIEVERWERVING

12. Veruit de meeste informatie die het centraal strafregister bereikt is afkomstig van de griffiers van de hoven en rechtbanken, zetelend in strafzaken. Volgens de thans geldende ministeriële omzendbrieven moeten de griffiers afzonderlijke en individuele bulletins, houdende veroordelingen, vrijspraken, internering of opschorting van de uitspraak van de veroordeling naar het centraal strafregister versturen. De desbetreffende formulieren moeten verzonden worden binnen de drie dagen, te rekenen vanaf het ogenblik waarop het vonnis of arrest kracht van gewijsde heeft verkregen, m.a.w. wanneer de termijnen voor verzet of hoger beroep zijn verstreken. Ook de griffiers van de krijgsraden en van het Militair Gerechtshof zijn aan deze verplichting onderworpen. De beslissingen van de jeugdrechtbanken en de jeugdkamers die overeenkomstig artikel 63 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming in het strafregister vermeld worden (zie verder, nrs. 33 e.v.), moeten eveneens door de griffiers van deze rechtsmachten aan het centraal strafregister overgemaakt worden.

13. Het centraal strafregister ontvangt zijn informatie niet alleen van de griffies. Beslissingen m.b.t. de wegzending uit het leger worden medegedeeld door het Ministerie van Landsverdediging. Beslissingen m.b.t. de voorwaardelijke invrijheidstelling alsmede genadebesluiten worden medegedeeld door de betrokken diensten van het Ministerie van Justitie.

Een ministeriële omzendbrief van 16 oktober 1967 legt aan het gemeentebestuur van de verblijfplaats van iedere persoon die vóór de leeftijd van 85 jaar overlijdt, de verplichting op om het centraal strafregister van dit overlijden kennis te geven, ingeval die persoon volgens het gemeentelijk strafregister veroordelingen heeft opgelopen, en dit ongeacht of het veroordelingen betreft die al dan niet in het centraal strafregister zijn ingeschreven, of waarvoor amnestie is verleend, of die zijn uitgewist, of ten aanzien waarvan de betrokkene in eer is hersteld. Die staten worden (of moeten) wekelijks toegezonden (worden) door de gemeenten met ten minste 25.000 inwoners, maandelijks door die met 10.000 tot 25.000 inwoners en om de drie maanden door de overige.<sup>10</sup> Deze informatie moet aan de diensten van het centraal strafregister toelaten de dossiers van de overledenen te verwijderen, zoals trouwens ook gebeurt m.b.t. de personen die de leeftijd van 85 jaar hebben bereikt.<sup>11</sup>

---

9. Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., 12-13.

10. Omzendbr. Min. Just. van 16 oktober 1967 – Algemene Diensten-Centraal Strafregister, nr. 122-D (Circ. Min. Just., 1967, 139-141), waarin de omzendbrieven van 15 januari 1895, 14 februari 1895, 4 april 1895, 9 december 1898, 29 november 1938 en 1 december 1942 worden opgeheven.

11. Répertoire pratique de droit belge, Complément II, Brussel, 1966, trefw. 'Casier Judiciaire', 147, nr. 5.

### 3. INFORMATIEVERWERKING<sup>12</sup>

14. Bij de bulletins die door de verantwoordelijke griffiers ondertekend en verstuurd worden, wordt in tweevoud een inventaris gevoegd waarop alle te signaleren uitspraken voorkomen. De afdeling documentatie controleert eerst elke zending en stuurt vervolgens één exemplaar van de inventaris – gedateerd en ondertekend – terug naar de griffier.

15. De informatieverwerking zal vlot verlopen wanneer op het individueel formulier het nummer voorkomt van het strafregister van de betrokken persoon. Dit betekent immers dat op naam van deze persoon reeds een dossier werd geopend, en dat de griffier die het formulier verstuurd, het nummer van dit dossier kende omdat reeds voorheen een uittreksel uit het centraal strafregister werd aangevraagd.

De ambtenaar zal controleren of het dossiernummer dat vermeld wordt op het door de griffier ingezonden formulier overeenstemt met het steekkaartnummer en overeenkomstige dossiernummer van betrokkene. In het centraal strafregister wordt immers een steekkaartsysteem bijgehouden van alle personen die een dossier hebben bij deze dienst. Deze steekkaarten worden in alfabetische volgorde geklasseerd. Op deze steekkaarten worden achtereenvolgens vermeld: de naam van betrokkene, zijn geboortedatum, zijn geboorteplaats, zijn voornamen, het nummer van zijn dossier bij het centraal strafregister, en zijn afstamming. In geval van homonomie van twee personen die op dezelfde datum geboren zijn, wordt een rode strook op de steekkaarten aangebracht om vergissingen te vermijden bij de raadpleging ervan. Elke steekkaart verwijst naar een genummerd dossier, waarin de ingevoegde stukken chronologisch gerangschikt worden.

16. Wanneer op het formulier dat door de griffier toegestuurd werd, geen nummer wordt vermeld, dan betekent dit doorgaans dat op naam van betrokkene nog geen dossier werd geopend. Omdat de griffier zich mogelijks vergist kan hebben, wordt toch nagekeken of er geen steekkaart op naam van de betrokken persoon bestaat. Wordt geen steekkaart gevonden dan wordt alsnog een steekkaart gemaakt en een dossier geopend. De gemeente waar de betrokkene is ingeschreven wordt hiervan onmiddellijk op de hoogte gebracht, zodat zij kennis heeft van het bestaan en het nummer van het dossier bij het centraal strafregister.

#### *C. Beslissingen die in het centraal strafregister geregistreerd worden*

17. Volgens de op dit ogenblik geldende ministeriële omzendbrieven worden in het centraal strafregister volgende gegevens geregistreerd:<sup>13</sup>

---

12. De grondstructuur van het hierna beschreven systeem van informatieverwerking werd reeds vastgelegd door de reeds geciteerde omzendbrief van Minister van Justitie V. Begerem van 6 december 1894, zie hoger: noot 7.

Méer détails over deze procedure van informatieverwerking vindt men bij: Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., 19-21 en annexe 7.

13. Zie o.m.: Répertoire pratique de droit belge, Compl. II, Brussel, 1966, trefw. 'Casier Judiciaire', nr. 6; Pomba, A., 'Le casier judiciaire', Les Nouvelles, Procédure pénale, deel II, Brussel, 1949, 238, nr. 6; Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., 22-23; Matthijs, J.-Versee, T., Strafwetboek en Wetboek van Straf-

1. veroordelingen tot criminele straffen<sup>14</sup>;
2. veroordelingen tot correctionele straffen<sup>14</sup>;
3. veroordelingen tot politiestraffen:
  - a. voor overtreding van de bepalingen van het Strafwetboek<sup>14</sup>, van de wet van 16 augustus 1887 of de besluitwet van 14 november 1939 op de openbare dronkenschap<sup>14, 15</sup>
  - b. met verval van het recht tot sturen<sup>16</sup>;
4. terbeschikkingstellingen van de regering, ingevolge de toepassing (van de artikelen 13 en 14) van de wet van 27 november 1891 ter bestrijding van de landloperij en bedelarij<sup>14</sup>;
5. bepaalde maatregelen genomen ten overstaan van minderjarigen bij toepassing van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, alsmede de ontzettingen uit de ouderlijke macht die door de jeugdrechtbanken en jeugdka-  
mers werden uitgesproken (zie verder, nrs. 33 en volgende);
6. interneringsmaatregelen genomen ten opzichte van abnormalen en terbe-  
schikkingstellingen van de regering van recidivisten en gewoontemisdadigers, bij  
toepassing van de wet van 9 april 1930 en de wet van 1 juli 1964<sup>17</sup>;
7. door buitenlandse rechtscolleges tegen Belgen uitgesproken veroordelingen  
die onder één van de voornoemde categorieën vallen, op voorwaarde dat aan de  
Belgische regering kennis werd gegeven van deze veroordelingen op grond van  
internationale overeenkomsten<sup>14, 18</sup>;
8. genadebesluiten houdende kwijtschelding, vermindering of omzetting van de  
straf<sup>14</sup>;
9. besluiten tot voorwaardelijke invrijheidstelling<sup>14</sup>;
10. beslissingen tot wegzending uit het leger<sup>13</sup>;
11. de vervallenverklaringen van de burgerlijke en politieke rechten bij toepas-  
sing van de wetgeving betreffende de epuratie inzake burgertrouw<sup>19</sup>;
12. opschortingen van de uitspraak van de veroordeling bij toepassing van de  
wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie.<sup>20</sup>

vordering met bijzondere wetten en besluiten, deel I, Gent, 1968 (met aanvullingen), verklarende nota onder artikel 602 Sv.

14. Omzendbr. Min. Just. V. Begerem van 6 december 1894, geciteerd in noot 7 en noot 8.

15. De wet van 16 augustus 1887 werd opgeheven door artikel 20 van de besluitwet van 14 november 1939 op de openbare dronkenschap (Staatsblad, 18 nov. 1939).

16. In de praktijk blijkt dat alle overtredingen, ook al werd het verval van het recht tot sturen niet uitgesproken, in het centraal strafregister worden ingeschreven. Dit blijkt o.m. uit de uittreksels die in de strafdossiers worden teruggevonden.

17. De internering wordt op het strafregister vermeld, doch mag niet vermeld worden op de uittreksels bestemd voor privé-personen, wel op deze die afgeleverd worden aan de gerechtelijke overheden. Zie: Vanhoudt, C. J.-Calewaert, W., *Belgisch Strafrecht*, 2° druk, Gent, 1976, deel III, nr. 1575, 769.

18. In de omzendbrief van 6 december 1894 was enkel sprake van kennisname in het kader van de uitlevering. Zie: Rép. pr. Dr. B., trefw. 'Casier Judiciaire'. op. cit., loc. cit.

19. Zie o.m. de besluitwet van 19 september 1945, de wet van 14 juni 1948 betreffende de epuratie inzake burgertrouw, en de wet van 29 februari 1952 tot wijziging van deze wet (Staatsblad, 5 maart 1952).

De uittreksels uit het strafregister mogen deze vervallenverklaring slechts vermelden, indien deze vervallenverklaring niet heeft opgehouden te bestaan op het ogenblik van de afgifte van het uittreksel. In dit verband dient naast de hierboven vermelde wetten, vooral rekening gehouden te worden met de wet van 30 juni 1961 betreffende de epuratie inzake burgertrouw (Staatsblad, 1 juli 1961) waarbij talrijke vervallenverklaringen opgeheven werden.

20. Zie verder nr. 28.



#### *D. De uittreksels uit het centraal strafregister*

18. De belangrijkste functie van het centraal strafregister bestaat erin bij middel van uittreksels informatie te verstrekken over strafrechtelijke veroordelingen of maatregelen, en daarmee samenhangende beslissingen: aan de gerechtelijke overheden met het oog op de toepassing van de (straf)wetten; aan bepaalde administratieve overheden voor de toepassing van bijzondere wetten en procedures; en in uitzonderlijke gevallen ook aan particulieren. In dit kader rijst de vraag, wie precies gerechtigd is uittreksels uit het centraal strafregister aan te vragen en te verkrijgen, en welke informatie hen medegedeeld mag worden.

##### 1. PERSONEN EN INSTANTIES WAARAAN UITTREKSELS MOGEN AFGELEVERD WORDEN

19. De afgifte van uittreksels uit het centraal strafregister wordt in hoofddorde geregeld door een omzendbrief van de Minister van Justitie van 15 mei 1952.<sup>21</sup> Momenteel mogen uittreksels afgeleverd worden aan volgende personen of instanties:

##### a. Gerechtelijke overheden

20. Aangezien het één van de hoofdbedoelingen was van de inrichting van het centraal strafregister om de gerechtelijke overheden te informeren over de strafrechtelijke antecedenten van een verdachte of beklaagde, zijn uiteraard de onderzoeksrechters, de parketmagistraten en de rechters zetelend in strafzaken, bevoegd om uittreksels uit het strafregister aan te vragen, met het oog op de afhandeling van de strafzaken die zij behandelen. Zo kunnen ook uittreksels afgeleverd worden aan de auditoraten bij de krijgsraden of bij het Militair Gerechtshof, aan de parketten m.b.t. zaken die bij de jeugdrechtbank of de jeugdkamer aanhangig zijn, en aan de auditoraten bij de arbeidsrechtbank of aan het Auditoraat-Generaal bij de arbeidshoven inzake sociaal-rechtelijke misdrijven.<sup>22</sup>

21. Diverse ministeriële omzendbrieven leggen aan de onderzoeksrechters en aan de parketmagistraten de verplichting op om bij hun aanvraag een inlichtingenbulletin te voegen betreffende de verdachte of beklaagde, dat opgemerkt wordt in de gemeente waar de betrokkene gedomicilieerd is (zie verder, nr. 56). Van deze verplichting mag slechts bij hoogdringendheid afgeweken worden.<sup>23</sup> De bedoeling van voornoemde verplichting is de kansen op vergissingen nopens de identiteit van de personen waarover informatie gevraagd wordt te minimaliseren. Deze procedu-

---

21. Omzendbr. Min. Just. J. Pholien van 15 mei 1952, Circ. Min. Just., 1952, 113-115.

22. In diverse ministeriële circulaires worden de gevallen bepaald waarin de parketten verplicht zijn een uittreksel uit het centraal strafregister aan te vragen in geval van vervolging, zie o.m.: Omzendbr. Min. Just. V. Begerem van 6 december 1894 (geciteerd in noot 7); Omzendbr. Dir. Gen. Mativa van 4 november 1938 (geciteerd in noot 8); Omzendbr. Min. Just. P. Wigny van 25 april 1967, Circ. Min. Just., 1967, 39-40; Omzendbr. Min. Just. A. Vranckx van 16 juli 1967 (geciteerd in noot 8).

23. Omzendbr. Min. Just. V. Begerem van 4 augustus 1897, tevens verwijzend naar de omzendbrief van 28 augustus 1889, Circ. Min. Just., 1897, 122; Omzendbr. Secr. Gen. P. Cornil van 2 februari 1960 (geciteerd in noot 8).

re biedt daarenboven aan de diensten van het centraal strafregister de mogelijkheid om de juistheid van de geregistreerde gegevens te controleren; op het inlichtingenbulletin komen immers vermeldingen voor die afkomstig zijn uit het gemeentelijk strafregister en die uiteraard niet strijdig mogen zijn met deze die in het centraal strafregister vermeld worden (zie verder, nrs. 56-58). Uit de praktijk blijkt dat veruit de meeste bundels van de strafzaken die voor de hoven en de rechtbanken behandeld worden zowel een uittreksel uit het centraal strafregister als een inlichtingenbulletin bevatten.

b. Ministeriële departementen, bepaalde openbare diensten en ambtenaren

22. De reeds geciteerde ministeriële omzendbrief van 15 mei 1952 bepaalt dat uittreksels in principe slechts mogen afgeleverd worden aan de gerechtelijke overheden en de rijksbesturen. Dienvolgens wordt aanvaard dat de centrale administraties van de diverse departementen gerechtigd zijn, mits bondige motivering, uittreksels uit het centraal strafregister aan te vragen. Ook sommige openbare diensten, zoals de regie van de luchtwegen en de regie van telegrafie en telefonie mogen – langs hun voorgedijminister om – een uittreksel aanvragen.<sup>24</sup> Dit geldt eveneens voor provinciegouverneurs en arrondissementscommissarissen, wanneer zij daartoe genoodzaakt zijn voor de uitoefening van hun ambt.<sup>25</sup>

23. Belgische diplomatieke en consulaire agenten kunnen eveneens een uittreksel bekomen op voorwaarde dat zij een gemotiveerde aanvraag indienen, waaruit blijkt dat zij dit uittreksel nodig hebben voor de uitoefening van hun ambt. Hetzelfde geldt voor vreemde diplomatieke en consulaire agenten die in België zijn afgevaardigd.<sup>26</sup>

c. Gemeentebesturen

24. Ook gemeentebesturen mogen een uittreksel uit het centraal strafregister aanvragen, doch enkel voor de toepassing van hun wettelijk voorgeschreven verplichtingen, zoals bijvoorbeeld inzake kieswetgeving en militie. Een aanvraag met het oog op benoemingen, of ter aanvulling van gemeentelijke strafregisters zal niet ingewilligd worden.<sup>27</sup>

---

24. Rép. Pr. Dr. B., Compl. II, trefw. 'Casier Judiciaire', op. cit., nr. 8; Herrema, J.-Galasse, C., 'Les conséquences administratives des condamnations pénales', Rev. Dr. Pén., 1956-1957, 419.

In het hierboven geciteerde artikel van J. Herrema en C. Galasse wordt een rijke staalkaart geboden van situaties waarin bepaalde strafrechtelijke veroordelingen de administratie verplichten of mogelijk maken de veroordeelden uit te sluiten van openbare bedieningen of betrekkingen, eretekens, sociale uitkeringen, vergunningen, beurzen enz.... (pp. 409 e.v.). In vele van deze gevallen zal de administratie een uittreksel uit het centraal strafregister kunnen of moeten aanvragen teneinde hun wettelijk voorgeschreven verplichtingen te kunnen nakomen.

25. Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., 24.

26. Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., 24.

27. Bondue, P.-Cayron, J. P. 'Dans quelle mesure la protection de la société exige-t-elle la création et la publicité d'un casier judiciaire, et comment faut-il organiser casier judiciaire et réhabilitation pour faciliter le reclassement social du condamné', Travaux préparatoire au XVI<sup>e</sup> congrès pénal et pénitentiaire international, La Haye, 1950, III, 3, p. 4; Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., loc. cit.; Pomba, A., op. cit., nr. 8.

d. Vreemde justitiële overheden en supra-nationale instellingen

25. Uittreksels worden ook afgeleverd aan vreemde justitiële overheden, op voorwaarde dat deze tevens aan de Belgische overheden uittreksels zouden verschaffen wanneer zij daarom zouden verzoeken (wederkerigheidsbeginsel).<sup>28</sup> Ook supra-nationale instellingen die hun zetel gevestigd hebben in België, kunnen – met het oog op aanwerving van personeel – om uittreksels uit het centraal strafregister verzoeken.<sup>29</sup>

e. Particulieren

26. Particulieren kunnen omwille van bijzondere redenen een uittreksel uit het centraal strafregister bekomen, bijvoorbeeld wanneer zij dit stuk dienen voor te leggen – in België of in den vreemde – aan diplomatieke of consulaire agenten van buitenlandse mogendheden met het oog op het verkrijgen van een inreis- of verblijfsvergunning. Een particulier kan eveneens een uittreksel bekomen wanneer een buitenlandse openbare dienst of privé persoon de voorlegging ervan zou eisen met het oog op een dienstbetrekking. In al deze gevallen zal de aanvraag gemotiveerd moeten zijn en behoudt de Minister van Justitie het soevereine beslissingsrecht over de al dan niet afgifte. Zeker wanneer het gaat om een uittreksel dat aangevraagd wordt met het oog op een burgerlijke procedure, bijvoorbeeld inzake echtscheiding of erfopvolging, zal de Minister van Justitie het advies inwinnen van de Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep, desgevallend van de Auditeur-Generaal bij het Militair Gerechtshof.<sup>30</sup>

2. ALGEMENE REGELS BETREFFENDE DE VERMELDINGEN DIE IN HET UITTREKSEL OPGENOMEN WORDEN

27. De afgifte van uittreksels gebeurt middels formulieren waarop m.b.t. elk van de chronologisch gerangschikte beslissingen betreffende de persoon wiens uittreksel aangevraagd werd, achtereenvolgens vermeld worden: de datum van de beslissing, de rechtbank of het hof die de beslissing heeft genomen, de aard van de strafbare feiten die aanleiding hebben gegeven tot de beslissing, de aard en de omvang van de straf of de maatregel, en desgevallend ook de vermelding dat de veroordeling het voorwerp heeft uitgemaakt van een genadebesluit of dat de veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid werd gesteld.

28. Artikel 7 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie bepaalt dat de rechterlijke beslissingen die de *opschorting* (van de uitspraak van de veroordeling) gelasten, niet mogen vermeld worden onder de inlichtingen verstrekt door de administratieve instanties, maar dat zij echter wel ter kennis van de gerechtelijke instanties worden gebracht in geval van nieuwe

28. Zie o.m. artikel 13 e.v. van het Europees Verdrag inzake rechtshulp in strafzaken, ondertekend te Straatsburg op 20 april 1959, door België geratificeerd op 13 augustus 1975 en van kracht geworden op 11 november 1975.

29. Lemasson, A.-Liévin, E., op. cit., loc. cit.

30. Omzendbr. Min. Just. J. Pholien van 15 mei 1952, geciteerd in noot 21; zie ook: Bondue, P.-Cayron, J. P., op. cit., III, 3, 4-5.

vervolgingen gedurende de proeftijd. De beslissingen die de opschorting gelasten mogen derhalve onder geen enkele voorwaarde medegedeeld worden in uittreksels die afgeleverd worden aan anderen dan de gerechtelijke autoriteiten. Zij mogen enkel medegedeeld worden aan deze laatsten in uittreksels die afgeleverd worden bij nieuwe vervolgingen gedurende de proeftijd, of voor strafbare feiten die gedurende de proeftijd werden gepleegd. Uit deze wettelijke beperking volgt dat in aanvragen tot het bekomen van een uittreksel betreffende een verdachte of beklaagde, de aard van de ten laste gelegde feiten en de datum van de feiten dienen opgegeven te worden, om aan de bevoegde dienst toe te laten uit te maken of de beslissing tot opschorting al dan niet vermeld mag worden.<sup>31</sup> Mocht blijken dat het nieuwe misdrijf gepleegd werd na het verstrijken van de proeftijd, dan mag de beslissing tot opschorting niet meer vermeld worden op het uittreksel.

29. Vonnissen en arresten waarbij *uitstel* wordt verleend van de tenuitvoerlegging van de straffen, houden veroordelingen in die vermeld moeten worden op de uittreksels afgeleverd aan de gerechtelijke autoriteiten, ongeacht of de proeftijd met gunstig gevolg is verstreken of niet.<sup>32</sup>

30. Veroordelingen tot straffen waarvoor *genade* werd verleend, worden eveneens in de uittreksels opgenomen, samen met de vermelding dat zij het voorwerp hebben uitgemaakt van een genadebesluit. De door de Koning krachtens artikel 78 G.W. toegestane genade heeft immers alleen invloed op de tenuitvoerlegging van de straf, maar laat de veroordeling zelf onaangetast.<sup>33</sup>

31. Veroordelingen tot straffen waarvoor *eerherstel* werd verleend, of veroordelingen die werden *uitgewist* mogen niet vermeld worden in de uittreksels. Artikel 634 Sv bepaalt immers dat het herstel in eer en rechten verhindert dat de beslissing wordt vermeld in de uittreksels uit het strafregister, terwijl artikel 620 Sv. bepaalt dat de uitwissing van veroordelingen de gevolgen heeft van herstel in eer en rechten. De procedure van het herstel in eer en rechten (art. 621 e.v. Sv.) zal dikwijls de enige weg zijn waarlangs iemand opnieuw een blanco-strafregister kan verkrijgen.<sup>34</sup>

---

31. Sommige auteurs vinden dit – ons inziens ten onrechte – een betreuenswaardige lacune in de wet van 29 juni 1964. Zie bijvoorbeeld: Van Drooghenbroeck, P., 'Commentaire de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation', Rev. Dr. Pén., 1964-1965, 749.

32. Constant, J., Précis de droit pénal, 6<sup>e</sup> uitg., Luik, 1975. Volgens een ministeriële omzendbrief van 27 november 1889 mogen in principe de voorwaardelijke veroordelingen (thans de veroordelingen met uitstel) niet meer medegedeeld worden na een gunstig verlopen proeftijd, aan anderen dan aan de gerechtelijke overheden, zie: Charles, R.-Van Drooghenbroeck, P., 'Suspension, sursis et probation', Rép. Pr. Dr. B., Compl. IV, nr. 224. Zie ook: Van Houdt, C. J.-Calewaert, W., op. cit., deel III, nr. 1991.

33. Rép. Pr. Dr. B., Deel VI, Brussel, 1950, Trefw. 'Grâce et commutation de peines', nr. 80; Herremann, J.-Galasse, C., op. cit., 419; Rép. Pr. Dr. B., Complément II, Trefw. 'Casier Judiciaire', op. cit., 147, nr. 8.

34. Over de uitwissing van veroordelingen en de procedure tot herstel in eer en rechten, zie de bibliografie aangehaald door Constant, J., op. cit., pp. 705 e.v.

32. Veroordelingen die ongedaan gemaakt werden door *amnestie*, mogen niet vermeld worden op de uittreksels uit het centraal strafregister.<sup>35</sup> De amnestie is immers een beslissing van de wetgevende macht waardoor tot dan toe strafbare feiten het kenmerk van misdrijf verliezen; de amnestie heft de strafwaardigheid van de geamnestieerde feiten op.<sup>36</sup>

*E. De bijzondere regeling m.b.t. het strafregister in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming*

33. De wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming is naast de reeds geciteerde wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie (zie hoger, nr. 28), één van die zeldzame wetten waarin uitdrukkelijk voorzien wordt in een regeling m.b.t. het strafregister.

1. BESLISSINGEN DIE GEREgistREERD WORDEN IN HET CENTRAAL STRAFREGISTER

34. Overeenkomstig artikel 63, eerste lid, van de wet betreffende de jeugdbescherming worden volgende beslissingen in het strafregister van de betrokkene vermeld:

1. de ontzetting uit de ouderlijke macht;
2. maatregelen van berisping (zie nochtans verder, nr. 36), ondertoezichtstelling, plaatsing, behoud in het milieu mits naleving van bepaalde voorwaarden (artikel 36);
3. en maatregelen van terbeschikkingstelling van de Regering tot de meerderjarigheid (artikel 39) of tot de dag waarop de betrokkene vijftientig jaar wordt (artikel 40), op voorwaarde dat voornoemde maatregelen uitgesproken werden t.a.v. minderjarigen beneden de leeftijd van achttien jaar die voor de jeugdrechtsbank zijn gebracht wegens wangedrag of onbuigzaamheid (artikel 36,1°), wegens landloperij of bedelarij (artikel 36,3°) of wegens een als misdrijf omschreven feit (artikel 36,4°).

35. Men merke op dat de maatregelen genomen t.a.v. het zogenaamd 'kind in gevaar' (artikel 36,2°) niet vermeld worden in het strafregister van betrokkene, vermits er geen gewag van gemaakt wordt in artikel 63, eerste lid. Er wordt evenmin melding gemaakt van de maatregelen die genomen worden bij toepassing van de artikelen 10 en 11 van de op 20 augustus 1957 gecoördineerde wetten op het lager onderwijs (schoolverzuim) (artikel 36,5° en artikel 63,1°, van de wet van 8 april 1965), of van de maatregelen genomen op basis van artikel 13 van de wet van 5 september 1919, waarbij het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn werd opgericht.<sup>37</sup>

Op grond van ministeriële omzendbrieven worden, in weerwil van de termen zelf van artikel 63, eerste lid, de maatregelen van berisping niet vermeld in het

---

35. Rép. Pr. Dr. B., Complément II, op. cit., loc. cit.

36. Zie hierover: Van Houdt, C. J.-Calewaert, W., op. cit., deel III, nrs. 2093 e.v.

37. Zie Omzendbr. Minister van Justitie. Dienst voor Jeugdbescherming, nr. 63, 1 van 31 augustus 1967. Zie ook de impliciete bevestiging daarvan in het officieel bericht van het Ministerie van Justitie

strafregister van de minderjarige (vgl. hoger, nr. 34,1°), terwijl merkwaardig genoeg de maatregelen genomen op grond van de artikelen 1 en 7 van de wet van 15 juli 1960 tot zedelijke bescherming van de jeugd wel genoteerd worden in het strafregister, alhoewel de in artikel 1 omschreven feiten (zoals betreden van verboden drankinrichtingen en dansgelegenheden) geen als misdrijf gekwalificeerde feiten zijn.<sup>38</sup>

## 2. DE MEDEDELING VAN DE KRACHTENS DE WET OP DE JEUGDBESCHERMING GEREgistREERDE BESLISSINGEN

De mededeling van de krachtens artikel 63 geregistreeerde beslissingen wordt door datzelfde artikel streng gereguleerd.

### a. Maatregelen genomen t.a.v. minderjarigen

1. Aan wie mogen deze maatregelen medegedeeld worden, bij wijze van uittreksel uit het centraal strafregister?

36. Overeenkomstig artikel 63, tweede lid van de wet betreffende de jeugdbescherming, mogen de maatregelen die krachtens dit artikel in het strafregister vermeld worden *nooit* ter kennis gebracht worden aan *particulieren*. Wederrechtelijke mededeling van deze maatregelen valt onder de toepassing van de strafbepalingen betreffende het beroepsgeheim.<sup>39</sup> Uiteraard zullen particulieren kennis krijgen van maatregelen t.a.v. minderjarigen, hetzij omdat zij partij waren in het geding, hetzij omdat zij belast zijn met de tenuitvoerlegging van deze maatregelen, zoals: de verantwoordelijken van de organisaties waaraan de minderjarige wordt toevertrouwd, afgevaardigden bij de jeugdbescherming, opvoeders enz... Maar de kennisgeving van deze maatregelen mag onder geen enkele voorwaarde geschieden onder de vorm van de afgifte van een uittreksel uit het strafregister.<sup>40</sup>

37. Artikel 63, derde lid bepaalt niet dat de in het strafregister vermelde maatregelen t.a.v. minderjarigen ter kennis gebracht *mogen* worden aan de gerechtelijke overheden. Er wordt aangenomen dat de wetgever van 1965 niet heeft willen afwijken van het voorbehoud dat gemaakt werd door artikel 24 van de Wet van 15 mei 1912 op de kinderbescherming, volgens hetwelk deze mededeling alleen mocht geschieden in geval van nieuwe vervolgingen, alhoewel deze beperking niet besloten ligt in de termen van artikel 63, derde lid van de wet van 8 april 1965. In de traditie van de wetgeving van 1912 zal dan ook slechts mededeling worden gegeven van de maatregelen t.a.v. minderjarigen bij wijze van uittreksel uit het centraal strafregister, in geval van nieuwe vervolgingen.<sup>41</sup> Voor de toepassing van de Wet

---

i.v.m. de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gedateerd op 24 oktober 1967, Staatsblad, 28 oktober 1967, blz. 11327.

38. Zie de bijdrage van J. M. Piret in: *Protection de la jeunesse*, Les Nouvelles, Brussel, 1978, nr. 1239.

39. Piret, J. M., op. cit., nr. 1242, blz. 416.

40. Piret, J. M., op. cit., nr. 1242, blz. 417.

van 8 april 1965 op de jeugdbescherming kunnen de gerechtelijke overheden immers steeds een *uittreksel* vragen uit de *individuele dossiers van de minderjarige*, die bijgehouden worden door de dienst voor de jeugdbescherming bij het Ministerie van Justitie, en waarin alle maatregelen vermeld worden die bij toepassing van de wet op de jeugdbescherming werden bevolen.<sup>42</sup>

38. Artikel 63, vierde lid bepaalt dat de in het strafregister vermelde maatregelen t.a.v. minderjarigen ook aan de *administratieve overheden*, de *notarissen* en de *gerechtsdeurwaarders* ter kennis gebracht *mogen* worden, indien dezen die inlichtingen voor de toepassing van een wets- of verorderingsbepaling volstrekt nodig hebben. Deze mededelingen geschieden onder de controle van de gerechtelijke overheden, volgens de normen van het Koninklijk Besluit van 25 juli 1966 (Staatsblad, 28 juli 1966). Dit Koninklijk besluit bepaalt dat deze inlichtingen van ambtswege mogen overgemaakt worden door de procureur generaal bij het hof van beroep van het rechtsgebied waar de jeugdrechtbank of de jeugdkamer gevestigd is die de laatste maatregel heeft gelast. Zij mogen ook overgemaakt worden, door bemiddeling en onder controle van dezelfde magistraat, na een verzoek, gericht aan het Ministerie van Justitie, van de belanghebbende administratieve overheid of openbaar officier mits deze de wettelijke of reglementaire bepaling aangeeft ter toepassing waarvan hij de gevraagde inlichtingen nodig heeft.

Maatregelen genomen op grond van de Wet van 15 mei 1912 en van de Wet van 8 april 1965 worden in principe nooit doorgegeven aan de gemeentelijke overheden. Zij worden bijgevolgd ook niet vermeld op het bewijs van goed zedelijk gedrag dat door de gemeentebesturen wordt afgeleverd.

2. Periode gedurende dewelke maatregelen t.a.v. minderjarigen vermeld mogen worden op de uittreksels uit het centraal strafregister.

39. De maatregelen t.a.v. minderjarigen mogen in de uittreksels uit het strafregister vermeld worden tot tien jaar na de meerderjarigheid van de betrokkene, d.w.z. tot op het ogenblik dat deze de leeftijd van 31 jaar bereikt heeft (zie nochtans

---

41. Huynen, S., 'De nouveaux horizons pour la protection de la jeunesse', Rev. Dr. Pén., 1967-1968, 202; vergelijk: Piret, J. M., op. cit., nr. 1240.

In de reeds geciteerde ministeriële omzendbrief nr. 63.1 van 31 augustus 1967, wordt m.b.t. de mededelingen aan de gerechtelijke autoriteiten van de maatregelen die krachtens de wetten van 15 mei 1912 en 8 april 1965 werden genomen, volgend onderscheid gemaakt:

1° wanneer de gerechtelijke overheden een uittreksel van het strafregister aan de Dienst voor jeugdbescherming vragen met het oog op de toepassing van de wet van 8 april 1965, geeft bedoelde Dienst, in alle gevallen, kennis zowel van de maatregelen genomen onder de wet van 15 mei 1912 als van die genomen op grond van de wet van 8 april 1965;

2° wanneer de gerechtelijke overheden een uittreksel van het strafregister aan de Dienst van het centraal strafregister vragen met het oog op vervolging van gemeen recht of om andere redenen ... zal een (beperkte) mededeling alleen geschieden in geval van nieuwe vervolgingen.'

42. Op de dienst voor jeugdbescherming bij het Ministerie van Justitie worden alle beslissingen van de jeugdrechtbanken en de jeugdkamers, zowel t.a.v. de ouders als ten aanzien van de minderjarigen bijgehouden. Met het oog op de toepassing van de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming kunnen de parketten steeds informatie aanvragen bij de desbetreffende dienst, bij wijze van een uittreksel uit de individuele dossiers van minderjarigen. Deze uittreksels mogen niet verward worden met de uittreksels uit het centraal strafregister. Artikel 63 van de wet van 8 april 1965 is niet van toepassing op deze uittreksels.

verder, nr. 40). Werd overeenkomstig artikel 40 van de wet een minderjarige ter beschikking van de Regering gesteld, desgevallend tot de dag waarop de betrokkene vijftientig jaar wordt, dan kan de mededeling plaats hebben tot de betrokkene 35 jaar is geworden, onder voorbehoud van schrapping.<sup>43</sup>

### 3. Schrapping van de vermeldingen in het strafregister

40. Artikel 63, vijfde lid van de wet bepaalt dat de meldingen die bij toepassing van de wet in het strafregister van een minderjarige zijn gemaakt, op verzoek van degene die er het voorwerp van was, bij beslissing van de jeugdrechtbank geschrapt kunnen worden na verloop van vijf jaren sedert het tijdstip waarop die maatregelen een einde hebben genomen. Deze procedure die een grote nieuwigheid was van de wet van 8 april 1965 werd krachtens een ministeriële omzendbrief van 20 augustus 1966 uitgebreid tot de maatregelen die uitgesproken werden onder de gelding van de wet van 15 mei 1912.<sup>44</sup>

#### b. De ontzetting uit de ouderlijke macht

41. De ontzetting uit de ouderlijke macht wordt aan de *gerechtelijke overheden* medegedeeld onder dezelfde voorwaarden als deze die gelden voor de maatregelen t.a.v. de minderjarigen. Hier geldt echter één uitzondering: de mededeling van de ontzetting is uiteraard niet leeftijdsgebonden (zie hoger, nr. 39), maar wordt ter kennis gebracht van de gerechtelijke overheden totdat aan de termijn van de ontzetting een einde komt, of totdat de ontzetting uit de ouderlijke macht ambtshalve wordt geschrapt, wanneer daaraan door herstel in eer en rechten een einde is gemaakt (artikel 63, laatste lid).

42. De ontzetting uit de ouderlijke macht wordt *nooit* medegedeeld aan particulieren (artikel 63, tweede lid), maar onder dezelfde voorwaarden als deze die gelden voor de maatregelen t.a.v. minderjarigen *kunnen* zij medegedeeld worden aan administratieve overheden, notarissen en gerechtsdeurwaarders (artikel 63, derde lid; zie ook hoger, nr. 38).

43. De ontzetting uit de ouderlijke macht wordt ambtshalve ter kennis gebracht: aan de burgemeester van de gemeente waar de ontzette ouders hun verblijfplaats hebben, met het oog op de toepassing van artikel 6,3° van het Kieswetboek, dat hen uitsluit van het recht om te kiezen of om verkozen te worden; aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar de kinderen van de ontzette ouders geboren zijn, met het oog op het huwelijk, de adoptie of de ontvoogding van die kinderen; en de ontzegging wordt ook gesignaleerd aan de vrederechter van het kanton waar de voogdij is opgevalen.<sup>45</sup>

---

43. Omzendbr. Minister van Justitie van 31 augustus 1967 Dienst voor Jeugdbescherming, nr. 63, 1.

44. Omzendbr. Minister van Justitie van 29 augustus 1966, Dienst voor Jeugdbescherming, nr. 69, blz. 59; zie ook het 'Officiële bericht' van het Ministerie van Justitie van 24 oktober 1967, geciteerd in noot 37.

45. Piret, J. M., op. cit., nr. 1244.



### § 3. Het gemeentelijk strafregister

#### A. Juridische grondslag

44. Hoger werd beschreven hoe de gemeentelijke strafregisters zijn ontstaan als een alternatief informatiesysteem over iemands strafrechtelijke antecedenten voor het gebrekkige systeem dat voorzien was door de artikelen 600 e.v. Sv. (zie hoger, nrs. 6-7). Op opportunistische wijze gegroeid uit de noden van de praktijk werden zij officieel georganiseerd door een omzendbrief van Minister van Justitie Ch. Faider van 29 juni 1853 en door een omzendbrief van Minister van Binnenlandse Zaken F. Piercot van 8 juli 1853, en nadien verrijkt door talloze andere omzendbrieven.<sup>46</sup> Het systeem van het gemeentelijk strafregister berust, evenmin als dat van het centraal strafregister, op enige wettelijke grondslag, zodat ook hier de vraag rijst naar de bescherming van de persoonlijkheidssfeer bij het gebruik maken van uitgesproken negatieve informatie.

#### B. Organisatie en werking

45. Het is onmogelijk in kort bestek de organisatie en de werking van de gemeentelijke strafregisters in België precies in beeld te brengen, omdat er te grote verschillen bestaan van gemeente tot gemeente. Deze verschillen zijn vooral te wijten aan de verschillen in taakbelasting die het bijhouden van het strafregister met zich meebrengt naargelang de grootte van de gemeente, en die dan ook aan de grondslag liggen van uiteenlopende werkmethodes; deze verschillen zijn niet zelden ook terug te brengen tot verschillen in de naleving van de administratieve reglementering, hetzij omwille van overbelasting, hetzij omwille van gebrek aan controle. Het hiernavolgend overzicht heeft dan ook slechts een terreinverkennde waarde.

#### 1. DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR HET BIJHOUDEN VAN HET GEMEENTELIJK STRAFREGISTER

46. In principe is de burgemeester, als hoofd van de gemeentelijke administratieve politie, belast met de dienst van het gemeentelijk strafregister.<sup>47</sup> Een circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en van het Ministerie van Justitie van 8

---

46. Omzendbr. Minister van Justitie Ch. Faider van 29 juni 1853, Circ. Min. Just., 1852-1854, 420-421, Staatsblad, 30 juni 1853, 2050; Omzendbrief Minister van Binnenlandse Zaken F. Piercot van 8 juli 1853, Circ. Min. Just., 1852-1853, 423. Zie o.m. de volgende omzendbrieven:

- Omzendbr. Min. Just. V. Tesch van 28 juni 1862, Circ. Min. Just., 1861-1863, 298;
- Omzendbr. Min. Binnenlandse Zaken Thonissen van 29 jan. 1887, Circ. Min. Just., 1887-1888, 17-18;
- Omzendbr. Min. Just. J. Lejeune van 23 mei 1888, Circ. Min. Just., 1887-1888, 387;
- Omzendbr. Min. Just. H. Moreau de Melen van 8 dec. 1948, Circ. Min. Just., 1948, 243 en B. Staatsblad, 13-14 december 1948;
- Omzendbr. Min. Just. van 1 sept. 1960, Staatsblad, 23 sept. 1960;
- Omzendbr. Min. Just. P. Wigny van 17 juli 1967, Circ. Min. Just., 1967, 79-85;
- Omzendbr. Min. Just. P. Wigny en Min. Binnenlandse Zaken H. Vanderpoorten van 8 mei 1968, Staatsblad, 31 mei 1968, 6176-6177;

47. Codde, J.-Eeckhoute, W., 'De problematiek van het gemeentelijk strafregister', Verslag van een studiewerkgroep, daartoe gemandateerd door vijftig officieren van politie uit het Vlaamse landsgedeelte, Gent, 13 februari 1973 (gestencild), p. 3.

mei 1968 betreffende het gemeentelijk strafregister spreekt terzake over de burgemeester of 'zijn gemachtigde'.<sup>48</sup> In de praktijk zal het dan ook meestal de politiecommissaris zijn die verantwoordelijk is voor de dienst van het strafregister, terwijl de dienst de facto zal worden waargenomen door één of meerdere bijzondere agenten, althans in de grotere politiekorpsen. In gemeenten zonder politiecommissaris kan het bijhouden van het gemeentelijk strafregister gedelegeerd worden aan de gemeentesecretaris.<sup>49</sup> In grotere gemeenten is het bijhouden van het strafregister en het opnemen van de daarmee samenhangende informatieve taken zo arbeidsintensief, dat meerdere politiebeambten dagelijks, hetzij volledig, hetzij gedeeltelijk door deze taken in beslag genomen worden.<sup>50</sup>

## 2. INFORMATIEVERWERVING

47. De meeste informatie ten behoeve van het gemeentelijk strafregister is afkomstig van de hoven en rechtbanken die zetelen in strafzaken. Onder de verantwoordelijkheid van het parket verzenden de bevoegde griffiers individuele veroordelingsberichten in criminele, correctionele en politiezaken naar de gemeente waar de betrokkene zijn woonplaats heeft, van zodra genoemde veroordelingen in kracht van gewijsde zijn gegaan. De strook die fungeert als ontvangstbewijs en die gehacht is aan de berichten wordt – ondertekend door de burgemeester of zijn gemachtigde – teruggestuurd naar de griffies.

48. Het gemeentelijk strafregister is niet uitsluitend een informatiebestand van strafrechtelijke veroordelingen (zie verder, nrs. 52 e.v.). Naast berichten over minnelijke schikkingen, zaken die bij het parket aanhangig zijn of het voorwerp uitmaken van een ernstige waarschuwing, krijgen zij van de bevoegde overheidsdiensten ook informatie over genadebesluiten, voorwaardelijke invrijheidstellingen, geamnestieerde feiten, faillietverklaringen, onbekwaamverklaringen van krankzinnigen, ontzettingen uit de voogdij van personen wegens wangedrag, onbekwaamheid of ontrouw, rechterlijke beslissingen die een vervallenverklaring van rechten inhouden...<sup>51</sup>.

49. In geval van verandering van woonplaats moeten de gegevens die in het strafregister van de geadministreerde werden opgenomen geheel of gedeeltelijk worden verstuurd naar de burgemeester van de nieuwe woonplaats van de betrokkene, overeenkomstig de richtlijnen van de ministeriële omzendbrief van 8 mei 1968 betreffende het gemeentelijk strafregister die deze materie minutieus reglementeert.<sup>52</sup> In deze omzendbrief wordt onder meer bepaald dat voor die toezending niet in aanmerking komen: veroordelingen waarvoor amnestie of eerherstel werd verleend, veroordelingen die werden uitgewist, minnelijke schikkingen waarvoor

---

48. Geciteerd in noot 47.

49. Codde, J.-Eeckhaute, W., op. cit., loc. cit.

50. Codde, J.-Eeckhaute, W., op. cit., 1.

51. Zie artikel 23 van de bij Koninklijk Besluit van 12 augustus 1928 gecoördineerde kieswetten.

52. Omzendbr. Min. Just. P. Wigny en Min. Binn. Zaken H. Vanderpoorten van 8 mei 1968, Staatsblad, 31 mei 1968, 6176-6177.

sedert hun dagtekening vijf jaar zijn verlopen en de beslissingen die verval van rechten inhouden waarvan betrokkene is ontheven of waarvan de duur is verstreken.

### 3. INFORMATIEVERWERKING

49. Aanvankelijk werden de veroordelingen die in origineel ter kennisgeving aan de gemeenten waren toegestuurd, chronologisch, de ene na de andere, genoteerd in een register waarin achteraan een alfabetische index voorkwam, met de namen van de veroordeelden, naast dewelke de pagina(s) vermeld worden waarop de veroordelingen van de betrokkene voorkwamen. Nadat de veroordelingen op deze wijze geregistreerd waren, werden ze teruggestuurd naar de bevoegde griffies, die ze dan doorzonden naar het centraal strafregister. Aan het strafregister in zijn huidige vorm lag derhalve daadwerkelijk een register ten grondslag.<sup>53</sup> Maar het 'register-systeem' kon niet gehandhaafd blijven, omwille van het moeilijke opzoekingswerk; zeker niet vanaf het ogenblik waarop ook andere informatie dan deze betreffende strafrechtelijke veroordelingen geregistreerd moest worden.

51. Er werd dan ook gezocht naar andere registratie- en klasseermethodes. Op dit ogenblik bestaat nog geen eenvormig systeem. In de meeste (grote) gemeenten wordt gewerkt met een kaartsysteem, bestaande uit moederfiches die verwijzen naar een dossier. Op de moederfiche komen zowel identificatiegegevens voor, afkomstig uit de bevolkingsregisters, als de gegevens betreffende de strafrechtelijke veroordelingen en de andere informatie die uit het gemeentelijk strafregister opgevraagd mag worden of vermeld moet worden bij het opmaken van inlichtingenbulletins of bij de afgifte van getuigschriften (zie verder, nrs. 55 e.v.). Het dossier bestaat uit de – meestal chronologisch gerangschikte – oorspronkelijke veroordelingsberichten en de mededelingen betreffende herstel in eer en rechten, genade, voorwaardelijke invrijheidstelling enz.....<sup>54</sup>

#### *C. Beslissingen die in het gemeentelijk strafregister geregistreerd worden*

52. Alvorens een overzicht te geven van de beslissingen die in het gemeentelijk strafregister geregistreerd worden, dient er op gewezen te worden dat elke gemeente verplicht is om – naast het eigenlijke gemeentelijk strafregister – een bijzonder register te houden bij toepassing van artikel 23 van de bij het Koninklijk Besluit van 12 augustus 1928 gecoördineerde kieswetten.<sup>55</sup> Dit artikel bepaalt:

'De parketten der hoven en rechtbanken en de griffiers der rechtbanken van koophandel zijn ertoe gehouden om aan de burgemeesters der gemeenten waar de belanghebbenden op het ogenblik van het vonnis hun woonplaats hadden, op ongezegeld papier, gedagtekende, ondertekende en gelijkluidend verklaarde maandstaten af te geven, dewelke vermelden alle beslissingen, vonnissen of arresten waartegen met geen gewoon rechtsmiddel meer kan worden opgekomen en beroving van stem- of kiesrecht en opschorting van de uitoefening van dit recht ten gevolge hebben en waarop de naam, voornamen,

53. Codde, J.-Eeckhaute, W., op. cit., 2.

54. Codde, J.-Eeckhaute, W., op. cit., 6-7.

55. Zie hierover: De Man, R., Commentaar op de bevolkingsreglementering, UGA-Heule, 1975, I, II, pp. 111-114.

leeftijd, beroep, geboorteplaats, woonplaats der burgers, plaats en datum van het arrest, van het vonnis of van de beslissing, de aard der inbreuk, de uitgesproken straf en de duur der gevangenzitting zijn aangeduid.

De gemeentebesturen houden een register waarvan het kader overeenkomt met dat der door de parketten overgemaakte bulletins en waarop zij de vermeldingen van genoemde bulletins overschrijven, mede met de beslissingen der bevoegde overheid, houdende *faillietverklaring, gerechtelijke interdictie, opsluiting van krankzinnigen, ontzetting uit de voogdij wegens wangedrag of ongetrouwheid of ontzetting uit de vaderlijke macht...* (cursivering redactie).

Dit register, dat rechtstreeks in verband staat met het houden van de bevolkingsregisters en het opmaken van de kiezerslijsten, wordt in diverse gemeenten in het gemeentelijk strafregister geïntegreerd, alhoewel het houden ervan uitdrukkelijk opgedragen wordt aan de gemeentebesturen en niet aan de burgemeester of zijn gemachtigde.

53. Alhoewel de meeste vermeldingen die in het centraal strafregister worden opgenomen ook geregistreerd worden in het gemeentelijk strafregister, althans voor zover deze betrekking hebben op de inwoners van de gemeente<sup>56</sup>, is het gemeentelijk strafregister geen heruitgave op het gemeentelijk vlak van het centraal strafregister. In het gemeentelijk strafregister worden immers beslissingen opgenomen die niet voorkomen op het centraal strafregister, zoals de minnelijke schikkingen<sup>57</sup>, en alle veroordelingen tot politiestrafen, ongeacht de aard van de inbreuken (zie hoger, nr. 17). Omgekeerd zijn er ook beslissingen die enkel geregistreerd worden in het centraal strafregister en die niet ter kennis gebracht mogen worden van de gemeentelijke overheden, zoals: de maatregelen genomen t.a.v. minderjarigen, hetzij op grond van de wet van 15 mei 1912 op de Kinderbescherming, hetzij op grond van de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming (zie hoger, nr. 38); de internering uitgesproken ten aanzien abnormalen op grond van de wet van 9 april 1930 of van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers<sup>58</sup>; en de opschorting van de uitspraak van de veroordeling gelast op grond van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie.<sup>59</sup> Alhoewel het in de praktijk niet uitgesloten is dat de verantwoordelijken voor het gemeentelijk strafregister kennis krijgen van deze beslissingen, zouden deze volgens de regel niet geregistreerd mogen worden.

54. De overeenkomst tussen het centraal en het gemeentelijk strafregister biedt een controlemogelijkheid omtrent de juistheid van de geregistreerde informatie. Het parket zal in een strafzaak zowel informatie vragen uit het centraal als uit het gemeentelijk strafregister (zie verder, nr. 56). Bij uiteenlopende informatie komt aan het licht dat in één van beide informatiebronnen een fout geslopen is. Het bestaan van een dergelijke controlemogelijkheid is een waarborg tegen vergissingen in het nadeel van een verdachte. De verschillen tussen beide registers hebben

---

56. Zie o.m. Omzendbr. Min. Just. Ch. Faider van 29 juni 1853, geciteerd in noot 46; omzendbr. Min. Just. J. Le Jeune van 23 mei 1888, geciteerd in noot 46; Omzendbr. Dir. Gen. Mativa van 19 sept. 1939, Circ. Min. Just., 1938-1939, 455.

57. Omzendbr. Dir. Gen. Mativa van 13 november 1939, Circ. Min. Just., 1938-1939, 471.

58. Omzendbr. Dir. Gen. Mativa van 10 februari 1939, Circ. Min. Just., 1938-1939, 297; Omzendbr. Secr. Gen. P. Cornil van 25 april 1952, Circ. Min. Just. 1952, 99.

59. Zie hoger, nr. 28.

vooral te maken met hun respectievelijke functie. Aangezien het gemeentelijk strafregister niet alléén een informatiebron is voor de gerechtelijke overheden, maar ook een belangrijke informatieve functie heeft t.a.v. openbare besturen en particulieren middels getuigschriften van goed zedelijk gedrag (zie verder, nrs. 59 e.v.), worden principieel uit het gemeentelijk strafregister bepaalde strafrechtelijke vermeldingen geweerd die toch nooit op die getuigschriften mogen voorkomen.

#### *D. Informatieve functies van het gemeentelijk strafregister*

55. Het gemeentelijk strafregister is een databank die aan de bevoegde overheid de mogelijkheid geeft documenten af te leveren, waarvan de afgifte en de inhoud door ministeriële omzendbrieven en instructies van de gerechtelijke overheden nauwkeurig gereguleerd wordt, in het bijzonder: het inlichtingenbulletin, de getuigschriften van goed zedelijk gedrag en de staat van veroordelingen.

##### 1. HET INLICHTINGENBULLETIN

56. Diverse ministeriële omzendbrieven en daarbij aansluitende onderrichtingen van de gerechtelijke overheden leggen aan de politie de verplichting op om bij de processen-verbaal, houdende vaststelling van misdrijven, een inlichtingenbulletin te voegen betreffende de verdachte(n).<sup>60</sup> Wanneer de parketten het nodig achten om een uittreksel uit het centraal strafregister aan te vragen, zullen zij trouwens verplicht zijn een inlichtingenbulletin of inlichtingenblad te doen opmaken (zie hoger, nr. 21).<sup>61</sup> Zoals blijkt uit het hierna afgedrukte model bevat het naast een identificatiegedeelte, dat de meest uiteenlopende informatie bevat over de familiale, sociale, professionele en financiële positie van de bevroegde, ook informatie over diens gerechtelijk verleden. Deze laatste informatie wordt geput uit het gemeentelijk strafregister. De vermelding ervan op het inlichtingenblad wordt minitius geregeld door een rondschrijven van Minister van Justitie P. Wigny van 17 juli 1967.<sup>62</sup>

77. Het opmaken van de inlichtingenbulletins is voor de meeste gemeentelijke politiekorpsen, vooral in de grote gemeenten, een loodzware administratieve last, en de roep naar vereenvoudiging is dan ook groot. Er wordt o.m. voorgesteld om een aantal rubrieken gewoon niet meer te vermelden, ofwel omdat zij totaal verouderd of voorbijgestreefd zijn, ofwel omdat zij niet waarheidsgetrouw ingevuld kunnen worden zonder grondig onderzoek of zonder convocatie van de betrokkene, terwijl de zinvolheid ervan twijfelachtig is: deknamen, schimpnamen en bijnaamen komen in onze maatschappij minder en minder voor, en hebben nog weinig zin in functie van het achterhalen van iemands identiteit; iemand zal zich alleen van een valse naam bedienen indien het gebruik ervan geen twijfels doet rijzen

---

60. Omzendbr. Min. Just. J. Le Jeune van 28 augustus 1889, Circ. Min. Just., 1889, 216-218; Omzendbr. Min. Just. 4 augustus 1897, Circ. Min. Just., 1897, 122; Omzendbr. Secr. Gen. P. Cornil van 2 februari 1960, Circ. Min. Just. 1960, 13-14; Omzendbr. Min. Just. van 25 april 1967, Strafregister, nr. 109 D.

61. Zie de verwijzingen onder voetnoot 60.

62. Omzendbr. Min. Just. P. Wigny van 17 juli 1967, Circ. Min. Just., 1967, 79-85.

**GEMEENTE**

Afdeling

Gerechtelijke Politie

Bijlage aan het proces-verbaal nr.

Opdracht uitgevoerd

ingevolge de apostille nr.

Notitie nr.

van de H.

**INLICHTINGENBULLETIN**

N. 27

betreffende : (naam, voornamen, plaats en datum van geboorte, adres)

a.d.

N.B. Elke vraag moet schriftelijk beantwoord worden. Het gebruik van aanhalings-tekens of van afkortingen in het antwoord is verboden. Het opmaken van de bulletins, vooral in geval van aanhouding of in zaken die dringende onderzoeks- of vervolgingsverrichtingen eisen mag het verzenden van het proces-verbaal niet vertragen.

(het overbodige schrappen)

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 1 Naam (desgevallend adellijke titel)<br>Voornamen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
| 2 Oorspronkelijke naam in geval van verandering van naam door erkenning, aan-neming, enz.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
| 3 Dek-, schimp-, of bijnaam                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
| 4 Valse namen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
| 5 Plaats en datum van geboorte (maand voluit schrijven)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
| 6 Voornamen van de vader                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
| 7 Naam en voornamen van de moeder                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
| 8 Naam en voornamen van de echtgenoot(e).<br>Is hij (zij) overleden? Bestaat er echt-scheiding of scheiding van tafel en bed?                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
| 9 Kinderen - zijn het wettige, gewettigde of natuurlijke kinderen?<br>Ouderdom der kinderen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
| 10 a) Beroep :<br>Valt betrokkene ten laste van een ander persoon? Zo ja, wie is deze persoon en welk is zijn beroep? Indien betrokkene, zonder een beroep uit te oefenen, middelen van bestaan heeft zijn (haar) maatschappe-lijke stand aanduiden (rentenier, gepensio-neerde, enz. De uitdrukking «zonder be-roep» mag niet gebruikt worden).<br>b) Oefent betrokkene een openbaar ambt of mandaat uit? |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11 Woonplaats (gemeente, straat, nr.)<br>Sedert wanneer ?<br>Verblijfplaats (gemeente, straat, nr.)<br>Sedert wanneer ?<br>Vroegere woonplaats (gemeente, straat, nr.)                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                      |
| 12 Is hij (zij) Belg ?<br>Zoniet, welke is zijn (haar) nationaliteit ?<br>Sedert wanneer ?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                      |
| De vakken 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11 en 12 werden nagezien aan de hand van de registers van de burgerlijke stand en van de bevolking der gemeente :<br>(naam der gemeente, dienst die het nazicht deed, datum van het nazicht)                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                      |
| 13 Onderwijs (de passende vermelding onderlijnen)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ongeletterd - Kan onvolkomen lezen en schrijven - Kan goed lezen en schrijven, dit wil zeggen, kan van zijn kennis gebruik maken - Bezit een uitgebreider onderricht |
| 14 Militaire toestand<br>a) lichting<br>b) nummer van het stamboek<br>c) eenheid<br>d) graad<br>e) in aktieve dienst met onbepaald verlof of met verlof zonder soldij<br>f) militiedomicilie                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                      |
| 15 Is hij (zij) solvent ?<br>Geniet hij (zij) welstand ?<br>Geniet hij (zij) ruime welstand ?<br>Helpt hij (zij) zijn (haar) familie ?<br>Zou hij (zij) geldboeten kunnen betalen ?                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                      |
| 16 Is hij (zij) voorwaardelijk in vrijheid gesteld ?<br>Is hij (zij) voorlopig in vrijheid gesteld ?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                      |
| 17 Welke talen spreekt hij (zij) ?<br>In welke taal wenst hij (zij) zich voor het gerecht uit te drukken ?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                      |
| 18 Is hij (zij) drager van eretekens in de Nationale Orden ?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                      |
| 19 Is hij (zij) :<br>a) oudstrijder ? (1914-18) (1940-45)<br>b) krijgsgevangene ? (W. 18-8-1947)<br>c) politiek gevangene ? (W. 26-2-1947)<br>d) inlichtings- en actieagent ? (B.W. 16-2-1946)<br>e) gewapend weerstander ? (B.W. 19-9-1945)<br>f) weerstander door de sluikpers ? (W. 1-9-1948)<br>g) burgerlijk weerstander of werkweigeraar ? (B.W. 24-12-1946)<br>h) gedeporteerde voor de verplichte arbeidsdienst ? (W. 7-7-1953) |                                                                                                                                                                      |
| 20 Is hij (zij) houder van een rijbewijs of van een leervergunning (welke categorie) ?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                      |

Opmerkingen die in de tabel geen plaats gevonden hebben :

Gerechtelijk verleden - Dossier van het centraal strafregister nr. ....

| Rechtbank | Datum | Redenen | Beslissing<br>(in geval van voorwaardelijke<br>veroordeling de duur der<br>schorsing aanduiden) |
|-----------|-------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           |       |         |                                                                                                 |



Minnelijke schikkingen

| Parket | Datum | Redenen | Bedrag |
|--------|-------|---------|--------|
|        |       |         |        |

Klachten en processen-verbaal waarover nog geen uitspraak gedaan werd

| Aard der misdrijven | Datum van het proces-verbaal | Datum van het verzenden naar het parket<br>(parket van bestemming aanduiden) |
|---------------------|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
|                     |                              |                                                                              |

Opgemaakt te

op ..... 19.....

omtrent de juistheid ervan; welke politiedienst is in staat betrouwbare informatie te verschaffen over het genoten onderwijs van de betrokkene, zijn solvabiliteit, of over het bezit van onderscheidingen zonder bijkomend onderzoek?

58. Ook het invullen van het vak 'gerechtelijk verleden' bezorgt heel wat kopbrekens. Het voornaamste probleem ligt hier in het niet vermelden van informatie, die in het gemeentelijk strafregister kan aanwezig zijn, maar die niet in het inlichtingenblad mag opgenomen worden. Veroordelingen, minnelijke schikkingen en maatregelen mogen alleen in het inlichtingenblad worden vermeld indien de wettelijke bepalingen en de instructies inzake amnestie, eerherstel, uitwisseling en epuratie inzake burgertrouw niet anders beschikken. Zo mag geen enkele vermelding voorkomen betreffende veroordelingen waarvoor eerherstel werd verleend, ook niet onder de toevoeging dat eerherstel werd verleend. Veroordelingen tot politiestrafpen worden uitgewist na verloop van vijf jaar vanaf de dag van de rechterlijke eindbeslissing waarbij ze zijn uitgesproken, tenzij de veroordelingen ontzettingen of vervallenverklaringen inhouden waarvan de gevolgen zich over meer dan vijf jaar uitstrekken (artikel 619 Sv.), en ook minnelijke schikkingen worden uitgewist na verloop van vijf jaar, zodat zij na deze termijn niet meer op het inlichtingenblad vermeld mogen worden.<sup>63</sup> Men vraagt zich af of en hoe de verantwoordelijken voor het gemeentelijk strafregister erin slagen al deze regelingen stipt na te leven.

## 2. DE GETUIGSCHRIFTEN VAN GOED ZEDELIIK GEDRAG

59. Een van de belangrijkste functies van het gemeentelijk strafregister is informatie te stokkeren met het oog op de aflevering van getuigschriften van goed zedelijk gedrag.

60. Alvorens nader te beschrijven welke vermeldingen in dergelijke getuigschriften mogen opgenomen worden, is het wenselijk even in te gaan op het ontstaan van het gebruik om dergelijke getuigschriften af te leveren.

Reeds vanaf het ontstaan van het gemeentelijk strafregister, wilden ook particulieren uit eigenbelang gebruik maken van de beschikbare informatie. Zoals H. Singer-Dekker dit uitlegt is dit vrij vanzelfsprekend: 'Van oudsher heeft de mens die in contact treedt met een hem onbekende ander, de neiging vertoond te willen weten wat voor vlees hij in de kuip heeft. Dit geldt vooral wanneer men met die onbekende ander in een of andere zakelijke relatie wenst te treden. Is die ander 'fatsoenlijk', zal hij de gemaakte afspraken nakomen, kan ik mijn eigen en anderen kinderen met een gerust hart aan hem toevertrouwen...'.<sup>64</sup> Er werd dan ook vanaf het begin, vooral door werkgevers, ten overvloede gebruik gemaakt van het strafregister.<sup>65</sup> Om misbruiken tegen te gaan werd daarom aanvankelijk door de Minister van Justitie verboden, dat kennis zou gegeven worden aan particulieren van de inhoud van het gemeentelijk strafregister. Nochtans bleven velen de gevraagde informatie doorspelen. Het gevolg van deze praktijk was, dat wanneer

63. Omzendbr. Min. Just. van 16 september 1964, Circ. Min. Just., 1964, 160-161.

64. Singer-Dekker, H., Justitiële documentatie en de verklaring omtrent het gedrag, Studiepockets Strafrecht, Zwolle, 1976, 10.

65. Bouzat, P. 'Casier judiciaire', op. cit., nr. 4.



# GETUIGSCHRIFT VAN GOED ZEDELIIK GEDRAG

bestemd voor een openbaar bestuur

De Hoofdpolitiekommissaris , handelend krachtens een  
opdracht, van de burgemeester, verklaart dat  
M.  
geboren te de  
houder(ster) van de identiteitskaart nr  
beroep  
nationaliteit  
van  
zoon (dochter) en van  
ongetrouwd, echtgeno<sup>(ot)</sup><sub>(te)</sub>, weduwe, weduwnaar, uit de echt gescheiden,  
van  
wonende in de gemeente,  
sedert  
(niet) van goed zedelijk gedrag is

OPMERKINGEN

|                                                                                                                                                                                                        | Aard<br>van het misdrijf | Straf | Rechtbank of Hof | Datum van<br>het vonnis<br>of het<br>arrest |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------|------------------|---------------------------------------------|
| Criminele veroordelingen                                                                                                                                                                               |                          |       |                  |                                             |
| Correctionele veroordelingen                                                                                                                                                                           |                          |       |                  |                                             |
| Politieveroordelingen                                                                                                                                                                                  |                          |       |                  |                                             |
| Te zijnen opzichte genomen<br>maatregelen, van terbeschik-<br>kingstelling van de regering<br>overeenkomstig hoofdstuk VII<br>van de wet van 1 juli 1964,<br>op de bescherming van de<br>maatschappij. |                          |       |                  |                                             |
| Van kracht zijnde vervallen<br>verklaringen van burgerlijke<br>en politieke rechten.                                                                                                                   |                          |       |                  |                                             |

Stempel  
van de  
gemeente

Dit getuigschrift is bestemd voor  
Afgegeven te de

Vr. De Hoofdpolitiekommissaris,



# GETUIGSCHRIFT VAN GOED ZEDELIIK GEDRAG

bestemd voor een particulier

De Hoofdpolitiekommissaris handelend krachtens een  
opdracht, van de burgemeester, verklaart dat  
M.  
geboren te de  
houder(ster) van de identiteitskaart nr  
beroep  
nationaliteit  
van  
zoon (dochter) en van  
ongetrouwd, echtgeno<sup>(ot)</sup><sub>(te)</sub>, weduwe, weduwnaar, uit de echt gescheiden,  
van  
wonende in de gemeente,  
sedert  
(niet) van goed zedelijk gedrag is

## OPMERKINGEN

Criminele veroordelingen opge-  
lopen tijdens de twintig voor-  
gaande jaren.

Correctionele veroordelingen  
met een duur van meer dan drie  
jaar, en opgelopen tijdens de  
tien voorafgaande jaren.

Correctionele veroordelingen  
met een duur van minder dan  
drie jaar, en opgelopen tijdens  
de vijf voorgaande jaren.

Politieveroordelingen opge-  
lopen tijdens het voorgaande  
jaar.

Te zijnen opzichte genomen  
maatregelen, van terbeschik-  
kingstelling van de regering,  
overeenkomstig hoofdstuk VII  
van de wet van 1 juli 1964,  
op de bescherming van de  
maatschappij.

Aard  
van het misdrijf

Straf

Rechtbank of Hof

Datum van  
het vonnis  
of het  
arrest

Stempel  
van de  
gemeente

Afgegeven te , de

Vr. De Hoofdpolitiekommissaris,

iemand geen informatie wou geven, de persoon omtrent dewelke informatie gevraagd werd 'verdacht' leek. Vandaar dat de noodzaak aan een uniforme regeling zich opdroeg, die toch rekening hield met de behoefte van bepaalde personen aan informatie. Deze regeling werd tot stand gebracht door talloze omzendbrieven van de Minister van Justitie en van de Minister van Binnenlandse Zaken. Op dit ogenblik zijn de belangrijkste nog geldende omzendbrieven m.b.t. de getuigschriften van goed zedelijk gedrag, de omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 10 augustus 1951 (Staatsblad 16-17 augustus 1951), waarbij een onderscheid gemaakt werd tussen getuigschriften bestemd voor een openbaar bestuur, en getuigschriften bestemd voor een particulier, en de omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt van 6 juni 1962 (Staatsblad, 4 juli 1962), waarbij de opstelling en de afgifte van deze getuigschriften tot in détail geregeld worden.<sup>66</sup>

Hierna wordt een model van elk van voornoemde getuigschriften weergegeven.

a. Overheid bevoegd om het getuigschrift af te geven?

63. De afgifte van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag behoort tot de bevoegdheid van de burgemeester van de gemeente waarin de betrokkene zijn enige of hoofdverblijfplaats heeft en als dusdanig in het bevolkingsregister is opgenomen, dan wel – indien hij in het buitenland verblijft – vóór zijn vertrek laatstelijk was opgenomen. De burgemeester kan zijn bevoegdheid delegeren aan de politiecommissaris. In grotere gemeenten is een bijzonder agent bevoegd.

b. Wie mag het getuigschrift aanvragen?

64. Ieder inwoner van de gemeente, hetzij Belg, hetzij vreemdeling mag het aanvragen. Deze vragen mogen slechts ingewilligd worden voor zover zij betrekking hebben op de aanvrager zelf. Het getuigschrift mag insgelijks aangevraagd worden voor een overleden persoon, door iedere rechthebbende die van een werkelijk belang kan doen blijken. De openbare overheden daarentegen zijn in principe niet gerechtigd aan de gemeentelijke overheden getuigschriften van goed zedelijk gedrag aan te vragen. Van deze regel mag nochtans afgeweken worden: wanneer een wettelijke of reglementaire bepaling dit toelaat; wanneer de betrokken personen de openbare overheid daartoe uitdrukkelijk gemachtigd hebben; en wanneer het gaat om onderzoek van voorstellen tot het toekennen van eretekenen en eerbewijzen.

c. Aan wie mag het getuigschrift afgegeven worden?

65. Het getuigschrift mag alleen worden afgegeven aan de persoon omtrent wiens gedrag het gaat en – behoudens in uitzonderlijke gevallen – niet rechtstreeks aan het openbaar bestuur of aan de particulier aan dewelke het voorgelegd moet worden. Derden kunnen evenwel gemachtigd worden het getuigschrift in ontvangst te nemen wanneer de betrokkene in de onmogelijkheid is het zelf te doen.

---

66. Zie ook: Min. Omzendbr. van 8 dec. 1948, Staatsblad 13-14 dec. 1948; Min. Omzendbr. van 2 sept. 1949, Staatsbl. 2-3 nov. 1949; Min. Omzendbr. van 29 april 1953, Staatsblad 11 dec. 1953; Min. Omzendbr. van 25 juni 1965. Getuigschriften van goed zedelijk gedrag. Staatsblad, 29 juni 1965.

#### d. Soorten van getuigschriften van goed zedelijk gedrag

66. Er zijn twee soorten van getuigschriften van goed zedelijk gedrag, naar gelang zij bestemd zijn voor een openbaar bestuur, of voor een particulier of privé-organisatie.

67. Wat dient men te verstaan onder 'openbaar bestuur'? Het is niet mogelijk een volledige opsomming te geven van de organismen en besturen die als 'openbare besturen' beschouwd kunnen worden als geadresseerde van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag. Kunnen als zodanig beschouwd worden: de besturen van de Staat, ministeriële departementen, parastatale instellingen, besturen van de provinciën en van de gemeenten alsmede de aan deze laatste ondergeschikte besturen, zoals bv. de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, Polders en Wateringen.<sup>67</sup>

#### e. Meldingen die op de getuigschriften moeten voorkomen

##### 1. Meldingen die op alle getuigschriften moeten voorkomen

- de volledige identiteit van de betrokken persoon, overeenkomstig de op het model voorziene aanduidingen;

- een verklaring omtrent het gedrag van de betrokkene dat als goed of als niet goed beschouwd kan worden. Het wit-zwart beeld kan gecorrigeerd worden via de rubriek opmerkingen. Het is mogelijk dat geoordeeld wordt dat een persoon niet van goed zedelijk gedrag is, niettegenstaande het feit dat hij geen enkele veroordeling heeft opgelopen, en omgekeerd: dat iemands gedrag als goed gekwalificeerd wordt, ondanks het feit van vele voorafgaande veroordelingen. Men begrijpt dat de verantwoordelijkheid van diegene die de verklaring invult groot is, omdat zijn (subjectief) oordeel grote repercussies kan hebben op eventuele sollicitatiekansen van de betrokkene.

##### 2. Bijzondere meldingen die moeten voorkomen op de getuigschriften bestemd voor een openbaar bestuur

- de vermeldingen van het openbaar bestuur voor hetwelk het getuigschrift bestemd is;

- desgevallend al de in het gemeentelijk strafregister voorkomende veroordelingen, door de betrokkene opgelopen, ongeacht hun duur en het tijdstip waarop zij werden uitgesproken, alsmede de vervallenverklaringen van burgerlijke en politieke rechten, waarvan de betrokkene nog het voorwerp was op het ogenblik van de afgifte;

- de veroordelingen met uitstel dienen eveneens vermeld te worden, zelfs indien de termijn van het uitstel is verstreken. Hetzelfde geldt voor de terbeschikkingstel-

---

67. Het Ministerie van Binnenlandse zaken heeft steeds aanvaard dat, wanneer de aanvragers er hun akkoord mede betuigen dat een voor een openbare administratie vereist getuigschrift afgeleverd wordt, er geen reden toe bestaat zulks te weigeren. Deze regel wordt in het bijzonder toegepast inzake leningsaanvragen en aanvragen om voorschotten die, in het raam van de wet van 8 maart 1954 hetzij rechtstreeks bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, hetzij op tussenkomst van de Discontokantoren van de Nationale Bank van België moeten ingediend worden. Zie: Min. Omzendbr. van 8 augustus 1963 betreffende het getuigschrift van zedelijkheid.

ling van de regering van gewoontemisdadigers, genomen op grond van hoofdstuk V van de wet van 9 april 1930 op de bescherming van de maatschappij of op grond van Hoofdstuk VII van de wet van 1 juli 1964;

– ingeval een genademaatregel getroffen werd zal er melding van gemaakt worden naast kwestieuze veroordeling.

3. Bijzondere meldingen die moeten voorkomen op de getuigschriften bestemd voor een particulier

68. Benevens de sub 1 opgesomde vermeldingen dienen op deze getuigschriften opgegeven te worden de door de gewone of militaire rechtbanken uitgesproken veroordelingen:

- de criminele veroordelingen opgelopen tijdens de twintig voorgaande jaren;
- de correctionele veroordelingen van meer dan drie jaar opgelopen tijdens de tien voorafgaande jaren;
- de correctionele veroordelingen van minder dan drie jaar, opgelopen tijdens de vijf voorafgaande jaren;
- de politieveroordelingen opgelopen in het voorafgaande jaar; hieronder verstaat men de twaalf maanden die de dag van de aanvraag van het getuigschrift voorafgaan, en niet het burgerlijk jaar;
- de maatregelen van terbeschikkingstelling van de regering van gewoontemisdadigers, genomen op grond van Hoofdstuk V van de wet van 9 april 1930 of op grond van hoofdstuk VII van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij;
- men zal eveneens melding maken van desgevallend bekomen genademaatregelen.

f. Meldingen die niet op het getuigschrift mogen voorkomen

69. Er zijn een aantal vermeldingen die op geen enkele soort van getuigschrift van goed zedelijk gedrag mogen voorkomen:

- de internering van krankzinnigen, geestesgestoorden of zwakzinnigen;
- veroordelingen die uitgewist zijn, die het voorwerp hebben uitgemaakt van amnestie of van herstel in eer en rechten, alsmede minnelijke schikkingen die bij toepassing van artikel 166 Sv. aanleiding hebben gegeven tot verval van de publieke vordering;
- maatregelen genomen t.a.v. minderjarigen bij toepassing van de wet van 15 mei 1912 of van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming;
- de beslissingen tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling, getroffen bij toepassing van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie<sup>68</sup>;
- veroordelingen uitgesproken door vreemde rechtbanken;
- veroordelingen die niet in kracht van gewijsde zijn gegaan;
- de vervallenverklaringen van burgerlijke en politieke rechten door de aanvrager in het verleden opgelopen, maar waarvan hij opheffing bekwam of waarvan de duur verstreken is op het ogenblik van de aanvraag van het getuigschrift. Vermits

---

68. Minist. Omzendbr. van 25 juni 1965. Getuigschriften van goed zedelijk gedrag, Staatsblad 29 juni 1965.

nochtans meerdere wettelijke of reglementaire teksten, waarvan de toepassing bij de openbare besturen ligt, het verlenen van bepaalde voordelen aan de burgers afhankelijk stelt van het feit dat deze laatsten zonder onderbreking het genot van hun rechten hebben gehad, zijn de plaatselijke overheden verplicht kennis te geven van de vervallenverklaringen aan de openbare besturen die er navraag naar doen.

– wat in het bijzonder de getuigschriften betreft bestemd voor particulieren, mogen de veroordelingen met uitstel niet meer vermeld worden wanneer de door de rechter bepaalde proeftijd is verstreken zonder dat de veroordeelde een nieuwe criminele veroordeling heeft opgelopen of een hoofdgevangenisstraf van meer dan één maand.<sup>69</sup>

### 3. DE STAAT VAN VEROORDELINGEN

70. Overeenkomstig een ministeriële omzendbrief van 8 december 1948 zijn de gemeentelijke overheden verplicht aan de administratieve overheden die er om verzoeken, een staat van veroordelingen over te maken, indien deze administratieve overheden een dergelijke staat nodig hebben om een wettelijke of reglementaire bepaling toe te passen (bv. i.v.m. tuchtstraffen). De gegevens worden geput uit het gemeentelijk strafregister.<sup>70</sup>

#### § 4. De bewijswaarde van de uittreksels uit het strafregister

71. Vermits het strafregister een administratieve schepping is, hebben de uittreksels uit het strafregister geen authentieke bewijswaarde; dit geldt zowel voor de uittreksels uit het centraal strafregister als voor de uittreksels uit het gemeentelijk strafregister die fungeren op het inlichtingenbulletin. De rechter kan zijn beslissing tot strafverzwaring uit hoofde van herhaling, of van herroeping van het uitstel derhalve niet funderen op dergelijke uittreksels. Hiervoor is immers een eensluidend verklaard afschrift vereist van het vroegere vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan. Dit standpunt werd herhaalde malen bevestigd door het Hof van Cassatie.<sup>71</sup> De rechtsleer is verdeeld m.b.t. deze kwestie. De meerderheid van de rechtsgeleerden treedt het standpunt bij van het Hof van Cassatie. Enkelen zijn nochtans van oordeel dat de vermeldingen die op het strafregister voorkomen, bij ontstentenis van enig ander officieel document, wel degelijk het bestaan van vroegere veroordelingen bewijzen, althans zolang de belanghebbende partij de vermeldingen die op het uittreksel of op het inlichtingenblad voorkomen, niet betwist.<sup>72</sup>

69. Minist. Omzendbr. van 6 juni 1962, Getuigschriften van goed zedelijk gedrag – Algemene onder-richtingen. Nieuwe Modellen, Staatsblad, 4 juli 1962.

70. Zie hierover: Ministeriële Omzendbrief van 8 december 1948 betreffende de uittreksels uit de gemeentelijke registers van veroordelingen welke aan de openbare besturen dienen te worden verstrekt, Staatsblad, 13-14 december 1948.

71. Cass., 19 nov. 1906, Pas., 1907, I, 47; Cass., 20 nov. 1912, Pas., 1912, I, 449; Cass., 7 mei 1928, Pas., 1928, I, 156; Cass., 6 maart 1944, Pas., 1944, I, 233; Cass., 20 april 1953, Pas., 1953, I, 629; Cass., 27 jan. 1958, Pas., 1958, I, 567; Cass., 22 febr. 1960, Pas., 1960, I, 724; Cass., 18 dec. 1961, Pas., 1962, I, 475; Cass., 9 juni 1964, Pas., 1964, I, 1083; Cass., 19 nov. 1966, Pas., 1966, I, 47; Cass., 28 febr. 1977, Pas., 1977, I, 701.

72. Rép. Prat. Dr. B., Trefw. 'Infractions et répression en général', Tomé VII, Brussel, 1950, nr. 376; – Trousse, P. E., 'Les principes généraux du droit pénal positif belge', Les Nouvelles, Droit pénal, Tome I, volume I, Brussel, 1950, nr. 3072.



## § 5. Enkele problematische aspecten van het systeem van strafregisters in België

72. In de inleiding werd er op gewezen dat dit artikel een overwegend beschrijvend karakter heeft. Men kan zich m.b.t. een zo belangrijke materie als het strafregister nochtans bezwaarlijk beperken tot een loutere descriptie. De descriptie zelf roept talloze problemen op, waarvan wij er – bij wijze van besluit – enkele op de voorgrond wensen te brengen.

73. Een eerste probleem heeft betrekking op de juridische grondslag waarop het stelsel van het strafregister berust. Het gaat niet op dat een voor de justiciabelen zo belangrijke aangelegenheid als het stokkeren van en het informeren over uitgesproken negatieve data als strafrechtelijke veroordelingen, alléén gegrond is op administratieve onderrichtingen of onderrichtingen van de gerechtelijke overheden. Deze materie moet in ieders belang langs wetgevende weg geregeld worden. In plaats van de chaotische reglementering die volkomen ondoorzichtig is geworden, en dan ook onvoldoende waarborgen biedt voor een juiste toepassing, moet een wettelijke reglementering komen, waarbij zowel de beslissingen die geregistreerd mogen worden, als de wijze waarop- en de personen en instanties waaraan zij mogen medegedeeld worden, op heldere en ondubbelzinnige wijze omschreven moeten worden.

74. Een goede stap in deze richting was het in 1965 neergelegd Wetsontwerp betreffende strafregisters.<sup>73</sup> Dit ontwerp had tot doel de huidige regeling betreffende de strafregisters, die over een groot aantal ministeriële omzendbrieven verspreid ligt, te bekrachtigen. Omwille van de opeenvolgende kamerontbindingen kon dit wetsontwerp tot dusver nog niet besproken worden. De voornaamste innovatie van dit ontwerp bestaat erin de getuigschriften goed zedelijk gedrag af te schaffen, vanuit een bekommernis om de bestaande praktijk, waarbij het voorleggen van een ongunstig getuigschrift van goed zedelijk gedrag de sollicitatiekansen van de betrokkene negatief beïnvloedt, zoveel mogelijk tegen te gaan. Opvallend in dit wetsontwerp is dat niet geraakt wordt aan de bevoegdheid van openbare besturen om uittreksels uit het gemeentelijk strafregister aan te vragen, met het oog op de toepassing van bijzondere wetgeving, zodat het getuigschrift van goed zedelijk gedrag bestemd voor een openbaar bestuur binnen het ontwerp onder een andere benaming blijft voortbestaan. Dit lijkt ons een weinig consequente bekommernis om de sollicitatiekansen van veroordeelden niet negatief te beïnvloeden; zolang men de juridische gevolgen die aan veroordelingen verbonden zijn niet grondig gaat herdenken, blijft de behoefte aan informatie over iemands strafrechtelijk verleden onverminderd voortbestaan. Het is precies op dit vlak dat de meest fundamentele hervorming dient doorgevoerd te worden: de behoefte aan informatie over iemands strafrechtelijk verleden zal bij de administratieve overheden verminderen, wanneer gesleuteld wordt aan de wettelijke gevolgen van strafrechtelijke veroordelingen; de behoefte aan informatie over iemands strafrechtelijk verleden bij particulieren zal afnemen, naarmate men door gecorrigeerde beeldvorming over misdaad en misdadigheid de thans gangbare stereotiepen en stigmatiserings-

---

73. Wetsontwerp betreffende de strafregisters, Parl. Bescheiden, Kamer, Zitting 1964-1965, 12 april 1965, nr. 1046.

processen zal kunnen beïnvloeden. Deze problematiek overstijgt uiteraard de problematiek van de reglementering van het strafregister, maar heeft er nochtans rechtstreekse repercussies op.

75. Een volgend probleem heeft betrekking op de globalisering van het probleem van de informatie over iemands strafrechtelijk verleden. Het gaat niet op een uiterst stringent systeem van strafregister op wettelijke basis uit te werken, wanneer men daarnaast andere georganiseerde circuits van informatieverstrekking over iemands strafrechtelijke antecedenten in het leven roept of in stand houdt. Het heeft geen zin een wettelijk systeem van strafregisters uit te bouwen, waarin waarborgen worden uitgewerkt ter bescherming van de private levenssfeer, wanneer daarnaast voor de gerechtelijke of politionele overheden de mogelijkheid blijft bestaan om een beroep te doen op de computer van de Rijkswacht, die uitgebouwd werd zonder enige wettige tussenkomst, en die nog veel meer informatie bevat dan de thans bestaande strafregisters.

76. Niemand kan het belang betwisten voor een behoorlijke uitoefening van de strafrechtspleging van het gebruik door politionele en gerechtelijke overheden van informatie over iemands strafrechtelijk verleden, en derhalve van de noodzaak om een dergelijke informatiebank uit te bouwen. Men kan zich echter afvragen of de huidige informatieverstrekking wel ver genoeg gaat, en wel in deze zin: op dit ogenblik worden doorgaans enkel de juridische kwalificaties van de gepleegde feiten vermeld, wat aan de gerechtelijke overheden geenszins toelaat zich een beeld te vormen van wat een beklaagde in het verleden eigenlijk gedaan heeft: slagen en verwondingen kunnen vrij onschuldig geweest zijn, of zij kunnen ook de uitdrukking geweest zijn van zwaar agressief gedrag; zij kunnen ook het resultaat geweest zijn van een éénmalige ongecontroleerde reactie of van een blijvend, onderliggend probleem. Met deze vaststelling beogen wij geenszins een pleidooi te houden voor het opslaan van nog méér informatie, die te pas en te onpas gebruikt kan worden. Wij wensen er enkel op te wijzen dat de problematiek van het strafregister slechts een deelprobleem is van het meer globale probleem van de voorlichting van de gerechtelijke instanties m.b.t. de persoonlijkheid van de verdachte en met het oog op de opsporing, de vervolging en de straftoemeting. Een herziening – hoe dan ook – van de reglementering van het strafregister kan, crimineel-politiek gezien, niet losgemaakt worden van een meer algemene herziening van de strafrechtspleging en van de processen van straftoemeting. De vraag naar het ‘hoe’, het ‘waarom’ en de ‘werkwijze’ van het strafregister kan pas een verantwoorde oplossing krijgen vanuit een reflexie over de juiste dosering tussen de ‘belangen voor de bescherming van de private levenssfeer’ en ‘de normen voor een behoorlijke strafrechtspleging’.

77. Het spreekt vanzelf dat in onze computertijd de huidige organisatie van het strafregister, louter technisch bekeken, hopeloos verouderd is. Het gevaar voor ‘vergissingen’ en ‘lekken’ is op alle niveau’s werkelijk te groot. Het volstaat om te verwijzen naar de situaties in vele gemeenten waar het gemeentelijk strafregister gelocaliseerd is in het gemeentehuis, of waar (vertrouwelijke) documenten door vele handen gaan, om te beseffen dat het gevaar voor indiscreties daadwerkelijk bestaat. Een doordacht gebruik van de informatica, waarbij vooral gelet wordt op de beperking van de toegankelijkheid van de databank, zou vele problemen die

met het huidige systeem verbonden zijn, kunnen opvangen.

78. De problemen rond het strafregister zijn complex. Slechts enkele probleemgebieden werden aangeraakt. Een grondige sociologische, sociaal-psychologische en juridische studie is geboden, waarbij zowel rekening gehouden wordt met de noden en behoeften van de informant, als met de mogelijke gevolgen van het vrijgeven van informatie voor diegenen waarop de informatie betrekking heeft.